

KENKSA...
SUGEBE...

The Ohio War History
Commission
Columbus, Ohio

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland.

5

Kaina 6c.

CLEVELAND, OHIO January-Sausio 31, 1947

LITHUANIAN WEEKLY

Published every Friday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 2, Ohio

Subscription per Year in Advance
In the United States \$3.00
In Foreign Countries \$4.00

Entered as Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the act of March 3, 1879.

(32-ri metai :: 32nd year)

Siame Dirvos numerį, pamine pranešimą apie BALF oficialų vėjus atidarymą (žr. pusl. 2). Vėjus atidarymo proga, kaip pranešimas sako, sudėta \$11,700. Bet iš tos sumos \$10,000 buvo nuo Vyskupų Administracinės Tarybos, taigi iš Lietuvos aukų gauta tik \$1,700.

Ir tai dar stebėtina kad tiek gauta, ačiu BALF vėjus nesugabiam organizavimui.

Jeigu BALF vadovybė būtų rimtai rengusi prie vėjus, jo atidarymo išlaidoms turėjo sutraukti nors \$100,000, ar nors \$50,000, Lietuvos aukų. Imant ta rata kiek gauta vėjus atidarymo dienoje, BALF per visą metą tesukels \$50,000.

KAME dalykas? Viena, tai BALF vadų visai nepasirūpinimas sujudinti visuomenę — o tas reikėjo padaryti, rengiant Amerikoniškas vėjus atidarymo iškilmes. Amerikoniškai paprastai vėjus atidaryme sudėda milžiniškas sumas.

Lietuviams tik gėda vėjus atidarymo dienoje pasirodyti pakviestiems Amerikiečiams su mažyte suma, lyg pajaukai.

ANTRA priežastis yra tai kad BALF vadai užleido savo vėjus laikotarpį tarybininkams, kurie labai gudri viliojimu „gelbėjime Lietuvai ir Lietuvius tremtinius DABAR!“ renka sau aukas.

Taip viliojami, aišku, Lietuviai mano kad aukos renkamos šelpimui tremtinių, BALF naudai, ir j tarybininkų fondą pinigai plaukia.

Tuomi mūsų visuomenė sumaišoma, o Amerikiečiai atvykę į Lietuvos Bendro Šalpos Fondo vėjus atidarymą pasiūlia apsisivylę matydami kad Lietuviai tepajiegė priduoti aukų \$1,700....

Tyrinėja Komunistų Veiklą

Kongreso un-American activities komitetas, pradėjęs veikti pirmą kartą į pusdevinto meto Republikonų didumos vadovybėje, nutarė tęsti visapusią tyrinėjimą ir atskleidimą šaliai kenksmingų veiksmų.

To komiteto pirmininkas Atstovas Thomas (Rep. iš N. J.) patiekė savo programą kurio tas komitetas imasi, prižadėdamas ištirti komunistus ir jų veiklą valdžios departamentuose, darbo unijose, filmų artistų eilėse, ir kolegijose bei mokyklose visoje šalyje.

Daug iki šiol tyrimas medžiagos apie komunistų veiklą buvo slepiama nuo paskelbimo, nes tas sudarytų nesmagumo New Dealeriams, kurie su komunistais buvo susibūriavę.

Demokratai trukdė Dies komitetui veikti, budami Kongrese didumoje, ir taip pavyko komunistams įsibriauti į visas įstaigas.

Dabar Kongresas vyriausiu tyrinėtoju paskyrė Robert E. Stripling, žymų armijoje veikusių slapty tyrinėjimų vadą.

GEN. VON PAULUS, Vokietis paimtas Rusų nelaisvės su daug kariuomenės laike apgulimo Leningrado 1943 metais, sovietų telabakomams panaudojimui praveisti Maskvos užsimojimus kada tam prieš laikas. Jis sakoma pavadė Rusams slapty Vokietčių planus

U. S. Pasmerkia Lenkijos Seimo Rinkimus

GEN. EISENHOWER, turėjęs ligoninėje patikrinti savo sveikatą, čia parodoma šypsosi laike pasikalbėjimo su spaudos atstovais.

NEŽINO KĄ DARYTI SU SKUNDAIS PRIEŠ AGRESORIUS

Lake Success, N. Y., United Nations Saugumo tarybos konferencijoje Amerika pranešė oficialiai kad atominės energijos paslapty ir toliau atsargiai globos iki nebus įsteigta UN patikima kontrolė.

U. S. delegatai ten taipgi vadovauja kovą už praeitinių visų varžymų teikimui laisvai žinių per visą pasaulį.

UN žmogiškų teisių komisijai priduta apie tūkstantis memorandumų, jų tarpe ir Lietuvos Ministro P. Zadeikio memorandumas, kaltinantis Rusiją visuotinu žudymu, deportavimu ir žiauriu naikinimu Lietuvos tautos. Apie šitą rašo Chicago Tribune korespondentas vėl, Sausio 27 d. Pirmiau buvo pranešta kad UN sekretorius Lietuvos memorandumą paslėpė.

Ta žmogiškų teisių komisija, kurioje priklauso ir Eleanor Rooseveltienė, tikrai net nežino kokios jos yra pareigos ir ką ji gali daryti. Ar jai bus leista tyrinėti tuos visus skundus ir ar jos sprendimai turės reikšmės, komisija dar nežino.

PREZ. TRUMANO administracija ko tik nepadarė Amerikos namų savininkams didelio džiaugsmo paruošiant visuotiną nuomų pakėlimą 10%. Tačiau prezidentas viską tą atmetė, sakydamas kad tai priklauso nuo Kongreso.

Hoover vėl vyksta į Europą studijuoti maisto sąlygas, sumažinimui maisto lėšų kurias Amerika dabar išdeda Vokietčių maitinimui.

kokiais buvo ruošiamasi pulti Angliją. Sovietai jais galėsią pasinaudoti ateityje ištikus karui tarp Rusijos ir Anglijos.

Gen. Paulus neužmiršta savo neapykantos Anglijai ir Amerikai. Atsitikime kito karo jis būtų sovietų pusėje. Jis turi viltį būti vadu ir laimėtoju užkariavime Britanijos.

NEDUOS PASKOLOS, BAUDIMUI VISOS TOS ŠALIES

Nežinia kokiais sumetimais, ir visai pavėluotai, U. S. State Departmentas Sausio 28 paskelbė pasmerkimą Lenkijos seimo rinkimų, kurie įvyko Sausio 19 ir kurie davė komunistams visišką laimėjimą.

Kai Maskva rengė rinkimus padaryti neabejotinai pasekmingais sovietų naujai, Amerika prašė Maskvą prisidėti prie prižiūrėjimo kad rinkimai Lenkijoje būtų praveisti laisvai ir be prievartos. Iš to išėjo tik dar vienas juokas, kokį tik trumparegiai Amerikiečiai gali sukrešti.

Dabar, State Departmentas, paskelbęs savo pasmerkimą tų rinkimų, praneša kad ir toliau palaikys diplomatinis ryšius su Lenkija ir neatsauks savo ambasadoriaus, nors gali susilaukti kad sovietų paliepti Lenkai patys ambasadorių pašalins.

Nors visu laiku prieš šituos rinkimus iš Lenkijos buvo pranešimai apie komunistų vykdomą terorą prieš kitas partijas, State Departmentas dabar atsimena apie tai.

Prabilo apie tai ir Senatorius Vandenberg, pirminkas Senato užsienių reikalų komiteto, reikalaujamas „patirti visą teisybę sąryšyje su State Departmento apkaltinimais Lenkų vyriausybės ir turime susidurti su pačia tikrnybe“.

Lenkijos bolševikinės vyriausybės pripažinimas, kai Sekr. Byrnes padarė anksčiau, yra tik dalis visų nesugebėjimų Amerikos diplomatojose. Dabar, nekurie tikrina, esąs laikas tą klaidą atitaisyti.

Lenkija nori gauti Amerikoje paskolą \$500,000,000. Tą paskolą sako jai neduos. Iš to išeina kad baus visą Lenkiją, neduos jai atsigailėlioti, bet kai galėjo su-laikyti Lenkiją nuo patekimo sovietų įtakon, nieko nedarė, kai tuo tarpu Maskva, mindžiodama Teherano ir Jaltos sutartis, vyk-dė Lenkijos pagrobimą savo įtakon.

ARGENTINA pažadėjus paimti į savo rankas visas Ašies firmas, tuomi pagerino savo santikus su U. S.

U. S. Karo vadovybė Ber-lina sako imsis tyrinėti bolševikų vežimą Vokietiu į Rusiją. Sovietai veža visus į tą savo pragarą, kur vietos yra daugybei milijonų, ir ten žudo kiekvieną geresnį okupuotą tautų žmogų.

SUOMIJA netenka savo turėto kariško laivyno, kurį sovietai pasigrobia su-lyg taikos sutartimi.

ILLINOIS GUBERNATORIAUS GIMTADIENIO PROGA...

CHICAGO, Ill. — Cook County Sanitary District Trustee, Adv. Antanas Olis sveikina Gubernatorių Dwight H. Green, sulaukusį 50 metų amžiaus. Migrant gubernatoriaus gimtadienį buvo surengta puota Stevens viebutyje, Chicagoje. Iš kairės į dešinę stovi: Russell Root, Republikonų partijos kandidatas į Chicago miesto mayoro vietą, ponis Olis, Gubernatorius Green, Adv. Olis ir ponis Green.

VEŠ PRANCUZIJON KAPŲ DARBAMS

Iš Paryžiaus praneša kad apie 500 Baltijos ir Lenkų išvietintų asmenų, parinkti kaip ištikimi, bus vežami į Prancuziją dirbti Amerikos armijos kareivių kapų suregistravimo tarnyboje.

Iki šiol, Vokietiai karo nelaisviai atliko daug darbo atkasant ir išnaudojo palaikojant Amerikos karių įrengiant karių kapines.

Dabar Amerika pasiryžo gražinti į Vokietiją Prancuzijoje laikytus Vokietius paimtus karo nelaisvės, ir tiems darbams paims DP'us iš U. S. zonos Vokietijoje. Amerikos žinioje Vokietijoje karo belaisvių Prancuzijoje randasi 620,000.

KONGRESE EINA KOVA UŽ TAKSUS

Kongrese tarp pačių Republikonų eina varžytinė taksų numazinimo klausimu. Per rinkimus rudenį jie skelbė kad mažins taksus bendrai 20%. Kongresui susirinkus, kilo minčių kad toks taksų mažinimas blogai atsilieps, nes reikalinga mazažinti ir valstybės skola, o tam reikalinga ieigos iš taksų.

Vienas atstovas pareiškė net kad dabar pravedimas 20% taksų mažinimo atsilieps blogai į 1948 metų rinkimus, Republikonai galėsia net pralaimėti.

Atstovų rumuose nutarta 373 balsais prieš 35 palikti po senovei taksus ant brangmenų, kailių, degtinės ir kitų prabangos reikmenų.

Zinovai tikrina kad Maskva gali pasirašyti paskirą sutartį su Vokietija, jei vakarų demokratijos nedarys nieko Vokietijai gelbėti. Priklausys kaip Gen. Marshall sugebės praveisti Vokietijos sutvarkymą ir pastatymą jos ant kojų, kad ir ji neatitektų komunistams.

KONGRESE JUDEJIMAS PRIEŠ KOMUNIZMĄ

Kongreso posėdžiuose iškelta faktai kuriais raginama šią šalį imtis atsarginių priemonių prieš komunizmą, „raudoną fašizmą“, ir sovietus, kas yra didžiausias pavojus šiai šaliai ir pasauliui.

STIMSON, buvęs U. S. karo sekretorius karo metu, dabar paskelbia paslapty kad Amerika turėjo tik dvi atomines bombas iš viso padarytas tuo laiku kai jas numetė ant Japonijos dviejų miestų, Rugpjūčio 6 ir 9, 1945 metais. Bet tai buvo geriausia išeitis, jis tikrina, nes taip sulauktytas karas su Japonais paliko gyvais daug daugiau Japonų, kurių būtų buvę išmušta bombarduojant miestus pasprustu būdu iš lėktuvų, ir daug Amerikiečių gyvasčių sutaupyta, nes karas būtų galėjęs užsistėti daug ilgiau.

MAISTAS pradėjo pigti visoje šalyje Gruodžio mėnesį, nuo to kai Lapkričio m. buvo pašokęs nepaprastai aukštai. Vietomis riebalai ir aliejai nupigo po 15 nuos., mėsa 3 nuos..

TEL AVIV mieste, Palestinoje, žydai kariautojai paėmė nelaisvės du žymius Britus nelaisviais. Jiems duota 48 valandos intinūs paliausuoti.

JAPONIJOJ siaučia žudystės ir plėšimai. Tai karo pasekmė nubiedėjusių žmonių palinkimai.

NEW YORKE, iš 86-to aukšto Empire State Building nušoko nusizudymo tikslu tulas David Gordon, 28 m., ir puldamas ant šaligatvio pataikė ant ėjusios moteries, kurią sunkiai sužeidė. Nupuoles 1,000 pėdų vaikas vietoje užsimušė.

U. S. PAMETA TAIKINTOJO ROLĘ

Gen. Marshall, dabartinis State Departmento sekretorius, buvo Prez. Trumano pasiūstas į Kiniją sutaisyti Gen. Kaišeko tautinę vyriausybę su Kinijos komunistais. Iš to nieko neišėjo, Gen. Marshall grįžo, ir dabar paskelbia kad U. S. pameta Kinijos taikytojo rolę. Kinijoje eina atviras karas komunistų, Maskvos remiamų, prieš tikrąją krašto vyriausybę.

Amerika ištrauks savo marinus iš Kinijos, didesniam Maskvos patenkini-mui.

KANADA TEISIA SOVIETŲ ŠNIPUS

Kanadoje metas laiko atgal sugauta sovietų šnipai dirbė pavogimui atominės bombos paslapties. Nors po to mažai kas buvo girdima apie tuos šnipus, tačiau valdžia sekė ir sugaudė visus galimus sumti šnipus, ir pradėjo jų tardymą. Teismas ir dabar tęsiamas, be publikacijos.

Nors Kanada neturėjo svarbių atominės bombos paslapties kurias būtų galima pavogti, tačiau šnipinėjantis tų paslapties sovietų agentus tuoj sugaudė ir juos teisia, kitus jau nuteisė.

ORO nelaimėse pereitos savaitės pabaigoje užsimušė 67 žmonės paskirose pasaulio dalyse.

Sausio 26, Kopenhagene keliantis į orą pasažierinis lėktuvas nukrito iš 150 pėdų aukščio. Tarp 22 žuvusių toje nelaimėje užmušta Amerikos operos dainininkė Grace Moore ir Švedijos princas Gustaf Adolph, 40 m. amžiaus. Jis grįžo namon įStockholmą.

Naujoje Anglijoje aštuoniuose proto ligų ligoninėse mirė apie 60 asmenų delei stokos priežiūros.

VALDŽIA paskelbė kad bus sunaikinta 20 milijonų bušelių bulvių, išaugintų 1946 metais Amerikos ukėse, nes valdžios nuosprendžiu tos bulvės esą perviršis.

Tiesa, šioje šalyje 1946 m. bulvės užderėjo labai gausiai. Valdžia, prisilaikydama karo meto specialių įstatymų, bulvių didelius kiekius supirkus, dabar skelbia 20 milijonų bušelių bulvių sunaikinsianti, tuo tarpu kai kitose šalyse žmonės badauja, o bulvės yra vienas iš pagrindinių maistų.

Iš savo pusės valdžios pareigūnai nuo kurių priklauso tų bulvių supirkimas, o dabar sunaikinimas, turi paaiškinimus savo tokiu kriminaliskam alkvojimui. Viena priežastis esanti tai keblumas ir trukumas priemonių bulves į kitas šalis išvežti. Bet prie gerų norų tai galėtų padaryti. Šelpimu užsiimančios organizacijos galėtų nusamdyti laivus ir bulves pervežti kur jų labiausia reikia.

ORLAIVININKYSTĖS biznis šioje šalyje ir visame pasaulyje pastarų kelių mėnesių bėgyje pakešė didelius smugius ištinkančiomis su lėktuvais nelaimėmis, kuriose užsimušo dideli skaičiai pasažierių. Pav., tik praeitos savaitės pabaigoje įvairose oro nelaimėse paskirose šalyse žuvo 67 asmenys.

Pirmesnėmis savaitėmis didelių oro nelaimių kelios buvo šioje šalyje.

Pasažierių lėktuvų linijos, kurios operuoja nustatytus pasažierių vežiojimus šioje šalyje ir į kitus kontinentus, apgynimui savo biznio padarė Amerikos spaudoje pareikimą kaslin orinių nelaimių, kurios pasirodo nėra taip didelės ir reikšmingos kaip spaudoje ar per radio skelbiant išrodo.

Pasažierinė aviacija praplito 1946 metais dvigubai: lėktuvų skaičius pašoko beveik dvigubai tiek kaip 1945 metais, ir 1946 metais pravežta beveik dusyk tiek pasažierių kaip 1945 metais. Tačiau, skelbia lėktuvų linijos, 1946 metais iš pravežtų 13,000,000 pasažierių žuvo tikrai 73 pasažieriai, arba 3 mažiau negu 1945 metais.

TIKRAI, jei palyginsi automobilį nelaimės, kuriose kas meta šioje šalyje žusta po apie 30,000 žmonių, ir traukinių nelaimės kuriose irgi žusta žymiai daugiau pasažierių negu lėktuvų nelaimėse, tai skridimas lėktuvais yra palyginamai saugesnis negu važinėjimas automobiliais ir traukiniais, nes šių dviejų priemonių nelaimėse paprastai buna šimtai tūkstančių žmonių ir sužeidžiamų, be to ką užsimušo.

PLIENO gamyba 1946 metais pasiekė aukštesnio laipsnio, nežinurt trijų didelių streikų, negu bent kada buvo pasiekus taikos metais pirm 1940 metų.

1946 metais plieno industrija pagamino 66,363,848 tonų plieno. 1945 metais buvo pagaminta 79,701,624 tonai.

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH

U. S. STEEL CORP. ir CIO
pleno darbininkų unijos vadai
Pittsburgh'e sutarė pratęsti da-
bartinę savo turimą sutartį iki
Balandžio 30 d., kad turėjus
daugiau laiko pasiekti naujos
sutarties, nes dabartinė sutar-
tis baigiasi Vasario 15 d.

Tuomi CIO rimtesni vadai
padaro pavyzdį kaip galima be
kenksmingų streikų įieškoti
susitarimo budų. Ši sutartis
apima 170,000 darbininkų, ir
atminkti gerai, nei vienas iš jų
Vasario 16 nenorės streikuoti
de to kad sena sutartis pasi-
baigė, nes streikai kyla tikrai
kada unijų karštagalviai dik-
tatoriškai darbininkus priver-
čia streikuoti ir nešti nuosto-
lius.

Dabar, iki nauja sutartis ir
gal algų pakėlimas bus pasiek-
ta tie 170,000 darbininkų dirbs
ir gaus savo algas, vietoje ne-
šti nuostolius streikuojant.

CIO vadai tarybose su U. S.
Steel Corp. priešo sutarimo
kad darbininkams bus išmokė-
ta 32 milijonai dolarių užvilk-
tų algų ir 17 milijonų dolarių
dabar pakeliamų algų. Apie
18 milijonų dolarių tų pinigų
atitenka plieno darbininkams
Pittsburgh'o srityje.

Tie 18 milijonų dolarių yra
tik pradžia, nes ir kitos plieno
kompanijos iš principo su tuo
sutinka ir jos savo laikui mo-
kės savo darbininkams.

NUSIZUDĖ. Sausio 25 d.,
McKees Rocks gyventojas, Ade-
line Williams, po vyro išėjimo
į darbą, parašius atsisveikini-
mo laiškelius ir padėjus budi-
namą laikrodį prie savo kai-
mytų durų su kitu rastieliu,
nubėgo ir nušoko nuo aukšto
Ohio upės tilto, kur apacioje
užsimušė.

Pačiame Pittsburgh'e nusi-
žudė CIO bravorų darbininkų
unijos viršininkas, Fred Lich-
tenscheid, 63 m., nušokdamas
nuo savo namo stogo. Sakoma
jo nervai suiro nuo 112 dienų
vietinių bravorų darbininkų
streiko.

PHILADELPHIA

IS NELIETUVIŲ SPAUDOS APIE LIETUVIUS

Pastaru laikui man teko pa-
vartyti Hollywood, Floridoje,
leidžiamą laikraštį "Sun-Tatt-
ler", Sausio 10 d. numerį. Jame
patenėjau kad mūsų įžy-
vams tėvynainiai, Kristopas ir
Emilija Zemačiai jau ten atid-
arė savo įstaigą, "Emilia's
Beauty Salon", 2215 Hollywood
Boulevard.

Ten gyvenančios arba ato-
stogaujančios Lietuvaitės turės
savo vientausius patarnauti jų
plaukų papuošimo reikale.

Philadelphiaje leidžiamose
Lenkų savaitraščiuose, Gwiaz-
da, ir Jednosc, laikose Sausio
23 tilpo pranešimas apie Kun.
Dr. K. Urbanavičiaus 50 metų
kunigavimo sukaktį, primenant
ir tai kad Bostoniečiai rengia
jam Vasario 9 d. pagerbimo
banketą.

Toje pačioje Gwiazdoje, 16
Sausio tilpo pranešimas apie
mirtį buvusio Lietuvos Aukš-
čiausio Triumfo pirmininko
Juozo Grigaičio, kuris buvo
svarnis Generalinio Konsulo Jo-
no Budrio.

SEKRETAI DYKAI (FREE)

Tiems kurie užsirašys 32-jų pusl.
Lietuvių Naujienas ant 2-jų me-
cų už \$2.00, duosim SEKRETUS
dovani, kaip pasidaryti namie
alų, vyną, ir saderį.

LIETUVIŲ NAUJIENOS
382 N. 6th St. Philadelphia 6, Pa.

YOUNGSTOWN, O.

SIS IR TAS

Per laikus šis miestas pasi-
liko Demokratų, nes visada De-
mokratai užima stambesnes
miesto valdžios vietas. Šiuo
sykiu trys miesto Tarybos na-
riai prasišalino (kaip sako) į
Floridą atostogų ir tokiu bu-
du miesto taryba yra be rei-
kalingo kvoromo ir nieko nega-
li nutarti be tų trijų Demokra-
tų narių. Jų "atostogų" tiks-
las yra politiškas ir su Demo-
kratų partijos žinia ir įsaky-
mu.

Vienas iš tarybos narių (De-
mokratas) rezignavo ir likos
išrinktas į Ohio senatą, tai jo
vieton reikia miesto tarybos
nariams išrinkti kitą. Kadan-
gi tarybos pirmininkas ir kiti
trys nariai yra Republikonai, o
trys likę Demokratai, tai laike
lygaus balsų skaičiaus, tary-
bos pirmininkas turi sprendžia-
mą balsą ir tuo budu Republi-
konai vienu balsu viršintų De-
mokratus ir Republikonas liktų
išrinktas. Nesant trims Demo-
kratams miesto tarybos mitin-
gose, nėra galima legališka
susirinkimas laikyti ir tokiu
budu praslinkus 30 dienų be
darinkto tarybos nario, miesto
mayoras paskiria naują narį
savo nuožūra, o mayoras yra
Demokratas.

PATEKO man į rankas komu-
nistų L-vė, kur rašoma kad
Lietuvos jaunimas lanko mo-
kyklas, žmonės gerai gyvena ir
viskas yra atstatoma, bet ne-
pasako kokis jaunimas ir kokie
žmonės. Mes visi žinome kad
Lietuviai yra ištremiami į Si-
birą arba kitur vargsta pabėgę
nuo raudonojo teroro, o Lietu-
va apgyvendinama kalmukais
ir kacapais. Tai aišku tas bol-
ševikiškas lapas kalba apie
burliokus.

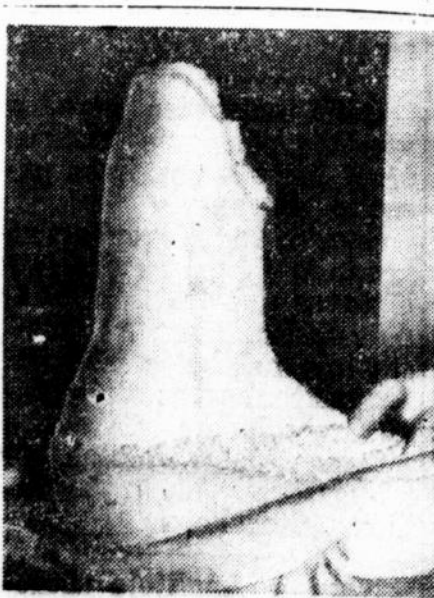
ČIA tuli veikėjai rengiasi k-
to tokio surengti ir parodyti mu-
sų visuomenei kad ir čia bu-
relis Lietuvių gyvena ir nėra
užmiršę savo kraštą, kuris iš
visų kur tik gyvena Lietuvis,
prašo paduoti pagalbos ranką
tokiame neaprašomame varge
ir kritikoje valandoje.

VIS dar čia yra žymus tru-
kumas statybinių medžiagų ir
tokiu budu gal negreit dar Sv.
Pranciškaus Lietuvių parapijos
nauja pobažnytinė salė bus
pradėta įrengti, nors ji mums
taip reikalinga.

KLAIDINGAI informuota s
iš ALT centro kad prieš nevē-
liau Sausio 23 čia bus p. Br.
Budginas su ALT \$250,000 va-
jaus reikalu, aš parašiau į L.
Z., ir kaip dabar žinome p. B.
Budginas čia visai neatvyko.
Atsiprašau vietinių kad taip
pasidarė, ir tas parodo kad ne-
gali pasitikėti ALT praneši-
mais.

NEUŽMIRŠKIT 3c

Rašdami Dirvos Redakcijai,
Administracijai ar Agenturai
kokius paklausimus, visada įdė-
kit už 3c pašto ženklį atsak-
ymui. Tas būtina.

JOE DI MAGGIO. New York Yankess beisbolo lošikas, paro-
doma su į pleisterį sudėta jo koja, kuriai buvo padaryta ope-
racija. Jis tikisi išgyti iki prasidės beisbolo sezonas Bala-
ndžio mėnesį.

BALF VAJAUS ATIDARYMO ISKILMĖ

**VYSKUPŲ TARYBA PAU-
KAVO \$10,000; LIETUVIAI
ITEIKĖ TIK \$1,700**

NEW YORK. — Sausio 24,
Waldorf-Astoria hotelyje įvyko
oficialus ir viešas BOLF 1947
metų Vajaus atidarymas, ku-
rio programa buvo transliuoja-
ma per WNYC radio stotį.

Vajaus atidarymo pietų jau-
trią invokaciją atkalbėjo Arki-
vyskupas Francis A. McIntyre;
Amerikos Himnas sugiedotas
artistai Barbarai Darlys do-
vaujant. Įžangos žodį pasakė
BOLF pirmininkas Kun. Dr.
Juozas B. Koncius. Programos
vedėju pakviestas Gen. Wil-
liam N. Haskell, CARE vedė-
jas.

Lietuvos Ministro vardu kal-
bėjo Lietuvos generalinis kon-
sulas Jonas Budrys. Po jo
kalbos, Generalui Haskell pa-
prašius pagerbti Lietuvą, su-
giedota Lietuvos Himnas.

Pagrindinę kalbą pasakė Ja-
mes A. Farley, buvęs Pašto se-
kretorius, BOLF Vajaus Gar-
bės Pirmininkas. Savo kalbo-
je jis paminėjo apie Lietuvį
praeities kovas už laisvę ir da-
bartinę Lietuvį padėti trem-
tyje. Jis ragino šelpiti Lietu-
vius tremtinius ir atidaryti
jiems vartus į Ameriką.

Vysk. John Mark Gannon,
iš Erie, Pa., Vyskupo Admini-
stracinės Tarybos išdėtininkas į-
teikė BOLF pirmininkui Ame-
rikos katalikų vyskupų dovaną
Lietuviams šelpiti — \$10,000
čekį. Savo jautrioje kalboje
vyskupas ragino remti Bendrą
Amerikos Lietuvių Fondą, gel-
bėti Lietuviams tremtiniams ir
turėti vilties kad Lietuva at-
gaus savo laisvę ne kulkomis
ir kraujo praliejimu, bet pa-
saulio valstybininkų dosnumo
dėka.

Kalbėjo eilė kitų žymių as-
menų.
Pasibaigus kalboms, Kun. J.
Balkunas, Maspetho parapijos
Lietuvių vardu įteikė \$1,000 čė-
kį Maspetho vajaus kvotos sa-
skaiton.

Kun. V. Karaevičius, Bayon-
ne, N. J., Sv. Mykolo parapijos
klebono M. Kemežio vardu įteikė
nuo BOLF 61 sk. \$450 ir
nuo Sv. Juozapo parapijos, Ba-
yonne, \$50.

Katheryn A. Namaksy, iš
Boston, Mass., BOLF 17 sk.
pirm., įteikė \$200 nuo to sky-
riaus.

Iš viso vajaus atidarymo me-
tu BOLF aukų įteikta \$11,700.
Muzikalę programą gražiai
atliko artistė Barbara Darlys;
jai akompanavo Tadas Sidlau-
skas. Svečius salėje priiminė-
jo Ona Valaitienė ir Aldona
Valaitytė.

NAMINIAI šimtakojai nau-
dingi tuo kad jie ēda muses,
blakes ir tarakonus bei kitus
namų vabalus.

IS TREMTINIŲ VAKARO

Sausio 19 d. įvykęs Lietuvai
Vaduoti Sąjungos 6 skyriaus
vakaras pasisekė gerai. Jo
programą išpildė Lietuvos jau-
nuoliai ir jaunuolės, atvykę į
šią šalį paskutiniu laiku iš nu-
teriotos Europos.

Mielai ir gražu buvo žiūrėti
į juos, gražiai pildančius savo
meniškas užduotis, ar geriau
pasirinktas mintis, kalbas, dai-
nas, eilėraščius, muzikos kuri-
nius. Širdyje jutau lyg kad
naujų kraujų atspildo mūsų
jiegos, lyg kad nauja energija
pradeda pulsuoti mūsų nusidė-
vėjus ambicija. Tai gražus at-
pildas mūsų Lietuviškų jiegų,
skaistus mūsų ateities spindu-
lys.

Programą pildė čia nesenai
atvažiavęs pas savo dėdę, Joną
Usorį, Inž. Jonas Dūnčia, ku-
ris tvarkė vakaro programą; ka-
lab sakė Inž. Martynas Lau-
rinavičius, dabar dirbąs Michi-
gano valstijos kelių inžinieriu
departamente Lansinge. Daina-
vo ir deklamavo buvus šiauliu
teatro artistė Elena Petrokaitė
iš Chicago. Pianu skambino
gražiausias Chopino ir kitų žy-
mių kompozitorių kurinius Bi-
rutė Smetonienė iš Clevelando.
Jautrius eilėraščius pasakė gai-
lestingoji seselė Marytė Navic-
kaitė ir Frances Čekauskienė.

Pagaliau padainavo solo vie-
tinis Lietuvių Balso radio cho-
ro vedėjas Jonas Valiukas; su
Andriumi Baliukoniū jiedu su-
dainavo ir duetų. Jų dainos
buvo patriotingos ir žavios.
Visiems dainininkams akom-
panavo pianistė, pačią Detroi-
tiečių auklėtinė, Jono ir Kuni-
gundos Dailidžių dukrelė Ale-
nutė.

Dalyvavo ir mielas svečias
J. Bačiūnas iš Sodus, Mich.

Po programos tęsėsi vaišės
ir šokiai iki vėlumos. Šokiams
griežė puiki "Stark" orkestra.

Vakaro atgarsiai labai geri.
Mūsų naujieji Lietuviai trem-
tiniai patenkinti kad jiems bu-
vo suteikta tokia progą pradė-
ti savo kultūrinę darbą Lietu-
vų visuomenės prieškakyje.

Vakaro rengimo komisija,
kuriai sudarė V. A. Kerševičius,
J. Gužauskas, A. Rinkunas, Dr.
J. Sims, Helen Rauby ir A. Ma-
se, dėkoja visiems progra-
mos dalyviams ir darbinin-
kams.

Vakaro darbininkai buvo: R.
Stankienė, S. Kerševičienė, J.
Gužauskienė, Frances Siedlik,
M. Šaltienė, L. Walatkiene, H.
Rauby, Joana Walatkiene, B.
Walatka, A. Aurila, M. Mozur-
as, J. Kripas, J. Tamošiusas,
V. Markuzas, A. Kizis, Pr. Au-
gustyn ir A. Savaitis.

GRYZO IS LIGONINIŲ

Po operacijų, gryzo iš ligo-
ninių veikėjai ir LVS 6 sky-
riaus nariai, Stephanja Douvan
iš University ligoninės, Ann
Arbor, Mich. Adelfė Mase gry-
zo iš Grace ligoninės, ir Au-
gustas Rinkunas iš Saratoga
ligoninės. Visi ligoniai eina
geryn ir džiaugiasi gryžę na-
mo.

MUSŲ SVEČIAS

Visai netikėtai pas mus ap-
sistojo iš Vokietijos, Wiesba-
deno stovyklos, atvykęs, buvęs
akrobatas, Algirdas Andriūsis.
Algirdas čia jau susirandą savo
gimines ir įgyja draugų.
Detroitas jam labai patinka,
nes jis čia ir gimęs.

Algirdo labiausia rūpinasi jo
pusseserė, Alice Petrauskaitė,
užaugus našlaitė, taio kaip ir
jis. P-ė Petrauskaitė surado
Algirdo sesutę, kuri gyvena
Georgetown, Ill., ir jie telefo-
nu pasikalbėjo. Dabar Algir-
das laukia savo sesutės atvyk-
stant jo aplankyti. Algirdas
nenori niekur važiuoti iš savo
gimtųjų Detroito. Jis sako, ka-
na jau važinėti ir vargti, jam
dabar rūpi susirasti darbo, o

jis turi tam ir pagelbininkų,
ir susitvarkyti gyvenimas.

Algirdo budas nepaprastas.
Nors jis begalo sentimentalus,
bet visada nusiduoda šaltas,
visa apgalvojančias. Jis savo
pergyvenimus Vokiečių nelais-
vėje, iš kurios Amerikiečių pa-
liuosuotas svėrė tik 70 svarų,
atpasakoja su šypsena. Jis sa-
kosi nepykstant nei ant vieno
žmogaus. Nei ant tų kurie jį
daužė ir kankino. Jis pripažy-
sta kad viskas pareina nuo val-
džios. Kol tokia valdžia kaip
Hitlerio ir Stalino gyvuoja tol
nekalta žmonės kenčia.

Nors Algirdo visai nežinojau,
bet pasirodė yra atkaklus Su-
valkieitis ir buvęs mano kai-
myninės parapijos gyventojas.
M. S.

BALTIMORE, MD.

VASARIO 16 MINEJIMAS

Baltimorės Lietuvių Draugi-
jų Taryba rengia Lietuvos Ne-
priklausomybės 29 metų pami-
nėjimą sekmdienį, Vasario 16,
nuo 7:00 val. vakare. Rengia-
ma banketas Lietuvių salėje.

Taipgi Maryland gubernato-
rius vėl išleido "Republic of
Lithuania Day" Proklamaciją.
Anthony J. Micella,
BLDT Pirmininkas.

"DAINA" STATO "ISEIVĮ"

Baltimorės Lietuvių "Dai-
nos" Choras stato scenoje St.
Šimkuso operetę, "Iseivis", sek-
mdienį, Vasario 2, nuo 6:30
val. vakare, Lietuvių salėje.

"Iseivis" tai viena iš mėgia-
miausių Lietuviškų operetų, ji
vaizduoja Lietuvį vykiną iš
tėvynės į Ameriką carizmo lai-
kais, kai Lietuviai per asaras
dejavo: "Sudiev Lietuva! Man
linksma buvo gyvent tavo šale-
lė. Širdį man skauda, skauda
ir gaudu svetimojo važiuo-
jant". Vaizduojama kaip atvy-
kę Amerikon Lietuviai gyvena,
vienur jie dirbo savo pavergtos
tėvynės išliuosavimo darbą;
kitur, kelios gospadinės vieną
burdingierių mylėjo ir už jį
varžėsi. Kaip, Lietuvai tapus
nepriklausomai godus kaimi-
nai jį puolė, ir grvė iš Ame-
rikos Lietuviai gelbėjo bro-
liams kovoje už Lietuvos lai-
svę. Visas veiklas gyvas, juo-
kingas, ir pilnas gražių dainų.

"Iseivį" vaidins geriausias
vietinės meno įiegos. Dalyvaus
vaikų grupė ir "Dainos" Cho-
ras. Muzikos vedėja — Lelija
Bakerckienė; režisierius — Ta-
mas Marcinkevičius. Vietoje
orkestro gros Hammond elek-
triški vargonai ir du grand
pianai. Vargonus gros vietos
muzikas John H. Eltermann;
pianais akompanuos Elena Juš-
kauskaitė ir Lillian Denison.

Visos šios padangės Lietuva
rengiasi į šią muzikos meno
viešnagę.

STREIKAI 1946 metais pa-
siekė didžiausį savo rekordą—
suaikvota 113 milijonų dienų,
nedirbo trumpiau ar ilgiau nei
4,650,000 darbininkų. Nuosto-
lių kokius jie panesė niekad
neatgaus.

Buvo 4700 paskirų streikų,
tačiau streikų skaičium nepa-
daryta rekordas, nes 1937, 1944
ir 1945 metais buvo daugiau
paskirų streikų.

★ ★ ★ ★ ★

**BUY YOUR
EXTRA
SAVINGS
BONDS
NOW**

SECURITY

PROTECT YOUR FUTURE

Iš Californijos Padangės

KELIONEJE I LOS ANGELES

K. S. Karpus.

(Tęsinsys iš pereinio nr.)

KOKIS didelis darbas buvo
Boulder Dam išstatyti galima
spresti iš to kad ta sritis ran-
dasi tyruose, kur saulė nemie-
laširdingai degina; čia reikėjo
išstatyti namus, sandėlius, oro
vairo kompresorius, elektros
jėgą atvedant per 222 mylių
tyrų nuo San Bernardo, Cal.
Per šimtus mylių tyrų ir kalnų
reikėjo nutiesti gelžkelių pri-
vežimui reikmenų, darbininkų
ir maisto.

Čia išstatyta dirbtuvės, gara-
žai, ir paskui reikėjo įrengti
visokius prietaisus nusileidimui
žemyn per 800 pėdų stacionis
uolų sienomis ir ten dirbti la-
bai pavojingose salygose.

Pirmiausia, abiem upės pu-
sėm stacione uolose reikėjo iš-
kaloti tunelius kuriais turėjo
nutekėti vanduo, ir vasara ru-
denį kada žemas, ir pavasarį
kada upė užtvinus kriokliais
teka, kad nusaustintoje upės
vagoje galima būtų iš pat apa-
čios tvenkinio darys pradeti.

Temperatura tų juodų kalnų
srityje vasaros metu pasiekia
130 laipsnių karščio ir per isti-
są vasara iš pačių kalnų akme-
ninių šonų nuo saulės įkaitini-
mu mušasi karščio bangos kaip
iš milžiniškų pečių.

Bet kartą nutarta, darbas tu-
rėjo būti pradėtas, ir atliktas
palyginamai greitai, ir dabar jo
nuostabias pasekmes matome.

ISVAŽIUOTI iš Boulder Dam
tvenkinio į kitą upės krantą
vėl reikia važiuoti aukštyn
kalnus kitoje Kolorado upės
pusėje. Važiuojant aukštyn, vėl
dalinai gauni pamatyti upės
kelį žemyn nuo tvenkinio ir
vėl tuos suodina juodus pigi-
vus kalnus, kurių spalva pilkai
juoda ir tokia bauginanti kad
niekur kitur per kalnus važiuo-
jant žmogus negauni tokio slo-
ginančio upo kaip čia. Geolo-
gai sako, tai vulkanų pelenais
ir lava nudengti kalnai, net
upės dugnas turi gilų lavos
sulogsnį, kuriame atlikta įren-
gimas tvenkinio milžiniškų pa-
grindų. Pasiekus kito kranto
viršų, vingiuotu keliu, viršu-
je kiek pavaziavus, kairėje į
rytus pasimato tas milžiniškas
dirbtinis Mead Ežeras. Ypa-
tinga tas kad ten viršuneje kur
jau iš kalnų išvažiuojam į lygų
kelį, labai plačiu plotu pasi-
matė priejimas prie to ežero
visai lengvu budu, paprastas
lėktus krantas, kaip bent kur
kitur prie ežero ar prudo.

Pravažiavus to ežero vaizdus,
kalnų viršuneje lygumoje, taip-
gi buvusiuose tyruose, privažia-
vom Boulder City. Tai valdžios
išstatytas pavyzdinis miestelis,
7 mylios į šiaurvakarius nuo pa-
ties tvenkinio. Nes kur kitur
galėtų gyventi tie visi Boulder
tvenkinio globėjai, prižiūrėto-
jai, operatoriai, inžinieriai ir
valdininkai bei jų šeimos jei
nebutų to miesto.

IS BOULDER DAM gryžti
atgal į US 66 kelią būtų berei-
kalingas didelis iš kelio suki-
mas, nes reikia gryžti atgal tuo
pačiu keliu į Kingman, ten kur
randasi ta kariškų lėktuvų ju-
ra. Taigi mes važiuojam dau-
giau į šiaurvakarius, ir nors
nuo tiesioginio kelio į Los An-
geles, vis tik buvo daviažiavi-
mas į kitą kelią einantį link
Los Angeles, ir tą kelią davi-
žiuoti yra arčiau negu gryžti į
US 66.

Mes pasiryzom tą vakarą pa-
siekti garsų Amerikoje miestą
Las Vegas, Nevadoje, ir ten
pernakvoti. O iš ten kitai die-
nai lieka tik apie 350 mylių į
Los Angeles ir rytojaus dieną
lengvai pasieksim savo pasi-
skirtą kelionės tikslą, kur jau
mūsų laukia.

Boulder miestelis tikrai pa-
traukė mūsų akį, toks gražus,
švarus, puikiais gyvenamais
namais, viena biznio gatve su
ivairiomis reikmenimis ir fil-
mų teatru. Per tą miestelį
važiuojam sustodami tik ga-
solino, ir traukėm į Las Vegas,
kad neužpiltų per greitai vaka-
ras.

ČIA VĖL važiuojam plačiais
lygiais tyrų plotais, kurie at-
eina nuo šiaurės ir tęsiasi į
pietus, o kaip palikom rytuose
kalnus, taip ir vakaruose pa-
tėjimom vėl eilę kalnų. Šia-
pus tų kalnų, į pierčius ateina

BERKELEY, Calif., susilaukė
moteris mayoro, Mrs. Carrie
Hoyt, 80 m. amžiaus, po rezig-
navimo buvusio mayoro. Jos
vyras yra laikraštinkas, su-
nus distrikto prokuroras.

jau Kalifornijos siena nuo Ne-
vados; siena tuose vakarų kal-
nuose nueina į Mirties Slėnį.
Dalis tų kalnų vadinama Lai-
dotuvų Kalnai, kita dalis —
Juodieji kalnai. Tai vis pra-
naši ko tokio baisaus, nema-
lonaus, pražutingo.

(Bus daugiau)

PREZ. TRUMAN VA- ŽIUOS I MEKSIKĄ

MEKSIKOJE išplito galvijų
snukių ir nagų epidemija, ku-
rios sulaikymui kelių šalių gy-
vulių ekspertai tariasi reko-
menduoti kad Meksikos vyriau-
sybė įsakytų papjauti tukstan-
čius galvijų sulaikymui epide-
mijos plitimui.

Bijma kad epidemija gal'i
paplisti tarp Amerikos galvijų
jeigu Meksikoje nebus sulai-
kyta tuojau.

Aptarimui to reikalo Prez.
Truman pasiryzo skristi Mek-
sikon pas Prezidentą Aleman.
Truman taipgi žada pasikvies-
ti Meksikos prezidentą į Wa-
shingtoną, aptarti paskolos ir
kitus klausimus.

DIRVOS AGENTAI

Vytautas Markuzas

Dirvos Atstovas
Prenumeratoms, Skelbimams
3907 Lillibridge
DETROIT 14, MICH.

J. A. Urbonas

Dirvos Agentas Daytono
ir apilinkėje.
1302 Lamar St. Dayton, O.

Vincent B. Archis

Dirvos Atstovas
Prenumeratoms, Skelbimams
331 So. Rampart Blvd.
LOS ANGELES, CALIF.

J. Žemantauskas

Notaras
"Dirvos" Agentas
130 Congress Avenue
Waterbury, Conn.

Marijona Milunaitė

Dirvos Atstovas
Skelbimams, Prenumeratoms
841 Hollis Street
BALTIMORE 1, MD.

A. S. Trečiokas

INSURANCE AGENTURA
Dirvos Atstovas
Prenumeratoms, Skelbimams

314 Walnut Street
NEWARK 5, N. J.

Tegul meilė Lietuvos

Dega mūsų širdyse —

LAISVA LIETUVA

Laisvę pažinus Tauta —

Jungo Nevilks!

LAIŠKAI IŠ TEN KUR GYVENA
BE NAMŲRašo Dirvos Korespondentas
Paryžiuje.

HANAU

KAIP visų katalikų keliai veda į Romą, taip, galima sakyti, visų Lietuvių tremtinių Vokietijoje keliai susibėga į Hanau. Tai pati didžioji Lietuvių stovykla visoje Vokietijoje. Ji mano lankymosi dieną turėjo 3558 gyventojus. Lietuvių. Gi be Lietuvių čia rasi Lenkų, Jugoslavų, Ukrainiečių, kitų Baltiečių ir nemažai kitų pabėgėlių. Hanau stovykla — tai ištisas miestas, apimamas didžiulės kareivinės ir aplinkinių pastatus.

Pats Hanau miestas visiškai sugriautas nuo bombardavimo, bet nuostabių būdų kareivinės nepalietė. Ir beveik visi Vokietijos miestai buvo bombarduoti tokiu tikslumu kad civilijų gyventojų namai paversti griuvėsiais, gi karinio pobūdžio pastatai išlikę sveiki.

HANAU stovykla guli apie tris kilometrus nuo miesto. Jokio susisiekimo su stovykla nėra ir reikėjo traukti pėsčiam. Kolega su kuriuo buvau suprojektavęs apsilankymą Hanau stovykloje, ir kurs yra "senas" visų stovyklų lankytojas, nes išvalgydamas greitais žingsniais mane tempė iš stoties jam gerai pažįstamais keliais.

— Palauk, pajieškokim taksį, — kreipiausi į mano greitą palydovą, pats, žinoma, netikėdamas kad taksis galima rasti.

— Šneki lyg tik šiandien iš lopšio išlipęs, — su tokia pa juoka atsiliepė mano kolega ir, net neatsigryždamas traukė tolyn.

— Palauk gi, — užsispyriau, prisimines kad esu žemaitis, ir sustojau. Sustojau ir mano bendrakerėlis. Žiūri, kiek toli stovi automobilis. Prieinu: prie vairo sėdi iš veido labai nesimpatingas Germanas, o prie takso lango pakabinatas užrašas "Frei" (laisvas).

— Ar gali mus nuvežti į pabėgėlių stovyklą?

— O benzino ar turite? — klausia manęs šoferis, visai net galvos nepasukęs į mane.

— Nėkrėsk šposų, — sakau, — jei aš turėčiau benzino tai turėčiau ir automobilį. Bet žinau, aš turiu cigarečių. Vaziuok, sumokėsiu cigaretėmis.

Po šių mano magišku žodžių, Vokietis pagaliau atsuko į mane savo veidą ir pasiido mavo ar mano turimos cigaretės yra Amerikoniškos. Gavęs teigiamą užtikrinimą klausia ar aš vienas noriu važiuoti. Partiją laikau jau mano išloštą ir skubiai moju ranka mano draugą kad jis grįžtų.

— Lipam, jis mus nuveš, — įsakanti imu draugą už peties, nes matau kad jis vis dar mane laiko ką tik "išlipusiu iš lopšio", manydamas kad aš čia vaidinu kokią komediją.

Tai gi, atvažiuojam į stovyklą taip kaip gerai laikais. Už tą malonumą išlipant įdėjau šoferiui į ranką vieną pakelį "Camel". — Ar užteks? — klausiu.

— Mielas pone, pridėkite dar dvi markes....

Kad Vokietis ilgiau prisimintų mus, vietoje prašomų dviejų markių daviau jam dvi ir pusę. Šį kartą Germanas nuslėmė kepurę ir laimingai veidu daug kartų pakartojo "Besten Dank".

BE VARGO suradom stovyklos Lietuvių komiteto pirmininką, seną ir gerą mano pažįstamą, ir pasidavėm jo globali.

Jis mane ir apšvietė apie visoki stovyklos gyvenimą, smulkiai jį nupasakodamas.

Pasirodo, nelengva būti stovyklos vadu... Nuo stovyklos įsikurimo (nuo 1945 metų Gegužės mėnesio) jau kelintas pirmininkas griuva. Girdi, sunku įtikti žmonėms: visi išnervuoti, visiems visko reikia, reikalų visokių — taip kad tik mažą dalį tegali patenkinti jų. Už tai ir griuva "valdžios" stovyklos kuone greičiau negu Prancūzijoje trečios Respublikos laikais....

Kai tokia didelė stovykla tai ir gyvenimas daug įvairesnis negu kitur. Čia vyksta daug visokių suvažiavimų; čia gimsta visokių draugijų; čia prasideda ir daug visokių planų.

Šiuo metu Hanau yra centras Lietuvių miškininkų organizacijos, Lietuvių teisininkų draugijos, vyriausio Lietuvių tremtinių teismo, žemės ūkio darbuotojų, etc.

Čia veikia dvi gimnazijos (viena suaugusiems), pradžios mokykla, vaikų darželis, šoferių, elektromonterų, radioteknikų ir siuvėjų kursai. Pagaliau čia rasi laikrodininkų, buhalterijos, mokytojų, samaritetiųjų, keramikos ir net vandentiekio kanalizacijos kursus.

Čia yra geras "Dainavos" choras, mėgėjų teatras "Atžalynas", meno studija. Čia mokosi žmonės amato, mokosi gyventi išnaudo, mokosi ateičiai.

Hanau yra tipinga masinė Lietuvių tremtinių stovykla, kurioje netrūksta nei vienos profesijos atstovų.... Ji turi priklaudus apie 300 ukininčių, čia atkeliavusių su arkliais, karvėmis ir net kiaulėmis.... Ties gyvuliai tai yra dalis jų sielos: jie jaučiasi per juos dar palaikę ryšį su Lietuva, su jų palikta žeme, sodybomis ir visais kitais atsiminimais. Ir čia stovykloje jie ir toliau tęsia savo profesiją: ir toliau augina kiaules, melžia karves, mina kasdien artojui taip brangų mėsą.... ir laukia grįžimo dienos.

GYVENIMO sąlygos šioje didžiulėje stovykloje tokios pat kaip ir kitose. Gyvenama, galima sakyti, kruvomis, maitinamasi iš bendro katilo, sielojamasi visiems vienodais rūpesčiais. — Kur, kaip, kada — štai vis tie patys klausimai pas visus ir pas kiekvieną.

Maistas tuo tarpu pakenčiamas; aprangos taipgi dar susigraiboma, dar nekenčiama nuo šalčių ir dar apsiginama nuo ubagystės. Bet visiems truksta vieno ir brangiausio daikto — savo namų, ramybės, normalių darbo ir gyvenimo sąlygų.

gy. Trūksta Lietuvos, kur visi gyvenome gerai, laimingai, be skurdo ir be teroro.

Norėjosi man ilgiau pagyventi Hanau stovykloje. Bet kai aplankai ir susipažysti su keliomis dešimtimis tai nauja stovykla parodo tik naujų žmonių, bet jau nieko naujo neduoda. Tat praleidęs vieną naktį, iškeliauju toliau.

O naktį praleidau pas komiteto pirmininką, kurs malonėjo man užleisti vieną iš šešių lovų. Mat, jis turi laimės ar nelaimės auginti šešis vaikus, su kuriais iškeliauvo iš Lietuvos, juos nešdamas vienus ant rankų, kitus už parankų veddamasis. Iškeliauvo jau beveik paskutinę minutą ir nieko neišsinešė.

Ilgą savo Odisėją išpasakojau man ta aštuonių galvų šeima. Pradžioje darbas kaž kur Saksonijoje vienoje kalvėje, toliau, naujas bėgimas nuo besiantinančių sovietų, dar toliau dienos ir naktys griuvėsiuose, kelionė iki Hanau.... Ir štai dabar ta šeima, tiek vargų ir tiek visokių sunkumų pamąčius, nesibijo ir naujų ateities bėdų. Ji turi ir naudojasi tik tuo ką jai UNRRA davė: o davė kiekvienam po antklodę, po vieną lovą, po vieną švarką ir po vieną kitą reikalingiausį daiktą.

Nesistebėjau aš, ir tu, skaitytoja, nesistebėk kad ta — o ir daug-daug kitų šeiminių — neturi nei paklodžių, nei pagalvių. Ir mane paguldė miela šeiminkė ant paskolintos paklodės, o po galva, pakios suvyniotą minkštą skudurą ir prašė įsivaizduoti kad tai yra pagalvė....

Kai kitą rytą aš pastebėjau šeiminkinėlį jog sunku taip gyventi, ji man atsakė: — Dabar jau gerai.... Mes visus metus miegojom ant plikų lentų ir neturėjom kuo užsikloti.... Matote, kaip žmonių gali priprasti prie gyvulių gu gyvenimo.... kur nereikia nei pasikloti nei užsikloti.... Kai grįšime į Lietuvą mums nebus reikalinga nei paklodė nei pagalvė: sakysime kad tie dalykai yra "buržuaziniai prietaisai".

Ir daug kur stovyklose žmonės neturi pagalvių ir paklodžių. UNRRA beveik visiškai tokių daiktų nedavė, o BALF taipgi iki šiol dar nesuspėjo tokiomis dalykais žmones aprūpinti.

1946 METŲ nelaimingų atsitikimų nuostoliai šioje šalyje žmonėms kaštavo apie \$5,000,000,000! IR arti 100,000 gyvasčių žuvo, kurių jokie pinigai nenupirks atgal! Tai gi, bukit atsargūs visur ir visada, nes nelaimingai įvykiai perbrangiai atsieina. Vengkit nelaimių ir laikykite pinigus kitiems tikslams.

GEORGIA valstijoje ištiko dalykas kuris atkreipė į save visos šalies dėmesį. Mirė naujai išrinktas gubernatorium, Eugene Talmadge, neužėmęs gubernatoriaus vietos. Valstijos legislatura sutiko priimti jo sūnų į gubernatorių. Vaizde parodyta Herman Talmadge prisiskindamas gubernatorium. Bet kiti politikieriai nesutiko ir patys panorėti gubernatorių, ir įvyko varžytinė, kuri teks teismui išspręsti. Valstija neturi konstitucijoje nurodymo kas turi užimti laimėjusio vietą tokiame atsitikime.

Rengiamasi LVS Seimu

NUMATYTAS RENGTI RYTUOSE BIRŽELIO MĖNESI

LVS ATSTOVAS
VYKSTA VOKIETIJON

Gavome pranešimą kad LVS atstovas šiomis dienomis vėl išvyko į Vokietiją pas tenatinius Lietuvių tremtinius L. V. S. jam pavestais uždaviniais, apie ką vėliau bus pranešta.

LAIKAS KALBĖTI
APIE LVS SEIMĄ

Naujai prasidėjusio 1947 metų vienas mėnuo jau ir prabėgo. Netrukus pajusime kad jau pavasaris ir laikas turėti LVS metinį seimą. Šymet seimas bus jau 7-tas metinis seimas. Lietuvai Vaduoti Sąjunga, reiskia, baigia jau šešis metus savo gyvavimo, savo darbų už Lietuvos išlaisvinimą, ir pasiryžus toliau kovą tęsti iki Lietuvos nepriklausomybės nebus iškovota.

Gryžus LVS centro pirmininkui P. J. Žiūriui iš atostogų, Sausio 26 buvo kelių centro valdybos narių pasitarimas sekančiais LVS reikalais:

1. LVS metinio seimo rengimas. Dar nenustatyta kur seimas įvyks, bet eina susirąšymas su kolonijomis. Seimui vietą ir dieną paskirti vis paliekama centro valdybai, ir valdyba užveda pasitarimą su rytinėmis kolonijomis radimui tinkamo miesto seimui laikyti.

Iki šiol LVS seimai buvo surengti: Tabor, Farm, Pittsburgh, Cleveland, Chicagoje, ir pereinamas seimas Detroit.

Rytinėse valstijose dar seimo nebuvo, nors ten randasi diduma LVS skyrių. Tai gi, kaip tik bus susitarta su kuriuo skyriumi seimo rengimo reikaliu, bus pranešta kur ir kada LVS 7-tas seimas įvyks.

2. Knyga "Lietuva Tironų Pančiuose" baigama spausdinti. LVS nariai ir visi kurie ją užsiprenumeravo gaus Lietuviską leidinį, apie 350 puslapių didumo, prieš seimą.

Tačiau, kaip Detroito seime buvo nutarta, centro valdyba ėmėsi paruošti tą knygą ir Anglišką kalba, ir pasiryžus seimui patiekti ją gatavą.

Angliškai išleisti "Lietuva Tironų Pančiuose" reikalinga mūsų visuomenės platesnės paramos aukomis, nes tą knygą yra numatyta nemokamai išsiuntinėti visiems valdžios nariams, kongreso atstovams, visų šalių diplomotams, ir tt.

Kurie Lietuviai aukos tai knygai leisti jie gaus vieną ar dvi knygas sau, galės padovoti tiems savo aplinkinių žymiesiems Amerikiečiams ir valdžios nariams kuriems LVS nešius nuo savęs.

3. Apkalbėta rengimas kolonijose prakalbų, nes laukiama žymių veikėjų iš Europos, kurie lankys mūsų skyrius ir sakys prakalbas.

SKYRIAI, DIRBKITE

Nekurie LVS skyriai darbuojasi ištisai visą mėną, suradami sau veikimo įvairiose srityse.

Kiti skyriai jau atlaikė susirinkimus Sausio mėnesį ir išsirinco valdybas. Išsirinco iš narių duokles, kad ir ne iš visų, bet pasiryžę ir daugiau narių gauti.

DIRVAI išsirašyti nereikia laukti pradžios metų — pasiųskit pranešimą dabar ir Dirva jus tuoj lankys.

Nekurie skyriai rengia Vasario 16 paminėjimus, kiti jau turėjo savo parengimus.

Kitiems skyriams sunkiau yra ką surengti be centro pagalbos, užtai centras rūpinasi atkvietimu LVS vieniniui iš Europos, kurie pagelbės sužadinti tuose skyriuose gyvumą.

Skyriams dabar patartina užvesti seiminius vajus gavimui daugiau narių, išrinkimui duoklių iš senesnių narių kurie aptingo susirinkimuose dalyvauti, ir taipgi pradėti vajų gavimui aukų leidimui Angliškoje kalboje knygos "Lietuva Tironų Pančiuose".

SKYRIAI IR JŲ VEIKLA

Iš tolimo Los Angeles, Cal., pirm. Petras Žilinskas praneša kad jų skyrius rengia susirinkimą Vasario mėnesį.

Los Angeles skyrius tik pora mėnesių atgal, kada ten lankėsi LVS centro sekretorius, parengime sukėlė knygai "Lietuva Tironų Pančiuose" Angliškoje kalboje leisti apie \$150.

Waterbury, Conn., 9-tas skyrius rengia iškilmingam Vasario 16 minėjimui ir kitiems darbams ateityje.

Detroit, Mich., 6-tas skyrius turėjo parengimą Sausio 19 d., kuris gerai pavyko.

CLEVELAND, OHIO, 1 SK.
SIUNČIA CENTRUI \$242

LVS 1-mas skyrius laikė savo susirinkimą Sausio 24 d. Buvo apkalbėta praeitų metų veikimas, ir iš finansų raporto pasirodė kad skyrius išdėrė randasi virš \$300 pinigų, iš pareitų metų parengimų. Nartata tuojau pasiųsti centrui \$242.00, kitus gi palaikyti išdė LVS seimui ir kitiems reikalams.

1-mas skyrius išsirinco naują valdybą, iš šių:

Pirm. — K. S. Karpus, Vice pirm. — J. Urbšaitis, Sekr. — Julė Salasevičienė; Išd. — Antanas Šimkunas. Išd. globėjai, organizatoriai ir veikiantis komisija: Aleksas

Banyas, Ignas Visockas, Vacius Zambliauskas.

Apkalbėta rengimas Vasario 16 paminėjimo ir vėliau viešų didelių prakalbų su programa. Vasara numatyta rengti pikniką, o pirm vasaros gal bus surengta kortavimo vakaras.

LVS 1-mo skyriaus nariai užsimokėjo duokles:

A. Š.	5.00
J. Miliauskas	2.00
Alekas Banyas	2.00
J. Blaškevičius	2.00
V. Zambliauskas	2.00
ir auka	3.00
Ignas Visockas	2.00
K. S. Karpus	2.00
Ona Karpienė	2.00
J. Urbšaitis	2.00
Dr. S. T. Tamošaitis	2.00
Ona Baltrukonienė	2.00
K. Wallace	2.00
I. J. Samas	2.00
A. Šimkunas	2.00
K. Leimonas (už kn.)	1.00

IS LAWRENCE, MASS.

J. Penkus prisiuntė duokles LVS 10-to skyriaus, Lawrence, Mass., šių:

A. F. Sweetra (duoklė)	5.00
ir auka	2.00
J. Penkus	2.00
S. Juška	2.00
M. Vilkišius	2.00
Jane Vilkišienė	2.00
J. Kancavičius	2.00
A. Pavilionis	2.00
V. Mizara	2.00
A. Šimkunas	2.00
Agnes Vilkišienė	2.00
Vytautas Vilkišius	2.00

IS DETROIT, MICH.

Vyt. Markuzas prisiuntė vėl daugiau duoklių LVS 6-to skyriaus. Mokėjo šie:

Juožas Ambrose	2.00
Albina Ambrose	2.00
Antanas Aurila	2.00
Juožas Kripas	2.00
Ambrasiejus Kizis	2.00
Mrs. Adele Mase	2.00
Vyt. Markuzas	2.00
Juožas Rusis	2.00
Dr. Jonas J. Sims	2.00
Marė Sims	2.00
Juožas Tamošius	2.00
Konrad Senait	2.00
ir knygai	5.00

Amerikos Lietuvių Misija

ir Jos Darbai

Tuoį reikalaukit sau vienos arba daugiau šių įdomių knygų-albumų su plačiu aprašymu apie Amerikos Lietuvių Misijos veikimus Washingtonė ir San Francisco. Albumas 32 pusl., 9x12 colių dydžio, su gausybe fotografijų ir Lietuviskais ir Angliškais aprašymais apie Misijos žygius. Auka \$1.00 už vieną.

'Kaip Jie Mus Sušaudė'

1 knyga \$1

(Lithuania Under the Sickle and Hammer)

Štai Pulk. Jono Petruičio aprašymas jo pergyvenimų ir kančių bolševikų naguose. Knyga parašyta Angliškai, su Lietuvos istoriniais brožuais. Butinai reikalinga platinti tarp Amerikiečių ir mūsų jounimo, skaitant Angliškai, supažindinimui jų su bolševikų žiaurumais su jų pavergtais žmonėmis.

(80 pusl., su paveikslais, su Pulk. Petruičio biografija, su Lietuvos istorija.)

Gaunama 1 už \$1. 6 už \$5; 15 už \$10. Reikalaukit jų tuojau.

'Timeless Lithuania'

\$3

(Su Lietuvos vaizdais, su Autoriaus Dr. Norem atvaizdu, su Lietuvos žemėlapiu)

Tai įžymi, didelė Lietuvos Istorija Angliškoje kalboje, apimanti senovę ir Nepriklausomos Lietuvos laikus, kaip visa tai matė, patyrė ir pergyveno Dr. Norem, Amerikos Ministras Lietuvai prieš šį II Pasaulinį karą.

Visų šių knygų pelnas eina tęsimui kovų už Lietuvos Nepriklausomybę.

Užsakymus siųskit laišku, įdėdami pinigais arba čekiais ar money orderiais.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA

6820 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

PRO MEMORIA H. YČAITĖS PASIKALBĖJIMAS SU WM. H. CHAMBERLINU

GRUODŽIO 9, 1946, WASHINGTONE

WASHINGTON, D. C. — Mayflower Hotel atsibuvo Wm. Henry Chamberlin'o paskaita, "The Soviet Union and the Postwar World", surengta Washingtono Catholic University. Wm. Henry Chamberlin, Rusijos istorijos žinovas, yra žinomas savo anti-komunistinėmis knygomis ir straipsniais, dabar yra vienas iš savaitinio The New Leader, leidžiamo New Yorke, redaktorių,

Publikoje, kurios buvo pilna salė, matėsi daug katalikų kunigų. Paskaitos turinys buvo a) nagrinėjimas priežasčių kodėl yra sunku išvystyti nuosirdžią kooperaciją su U. S. S. R. ir viso kito pasaulio, ir b) išvada kad reikia visomis išgalėmis vengti III pasaulinio karo — vienintelis budas taikingai išspręsti Sovietų sukurtas neteisybes, tai yra United Nations forume ir kitur griežtai pasisakyti prieš Sovietų agresiją ir reikalauti kad sovietai savo kariuomenes ir NKVD aparatą atitrauktų iš tų visų valstybių kurias jie laiko užėmę, tarp jų ir Baltijos valstybės.

Paskaitoje dažnai buvo minima Baltijos valstybės, kurių tragedijos pasakoje šimtai tukstančių Baltijos žmonių dabar kenčia D.P. stovyklose, ir iškeltas sovietų pozicijos neteisingumas Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Kalbėtojas griežčiausiu būdu atkalbėjo sovietų tarptautinius nusikaltimus, nušviesdamas žiauriai sovietizaciją, deportacijas, areštus ir pastatymą komunistinių "pupe valdžių" tuose kraštuose.

Paminėjo kad Stalino kaltės nemažesnės už Hitlerio, nes juk sovietai davė Vokiečiams ženklą pradėti II Pasaulinį karą savo garsia 1939 metų Ribbentropo-Molotovo sutartimi. Nuremberge naciai apkaltinti 26 tarptautinių sutarčių sulaužymu, tuo tarpu Stalinas sulaužė viso 28 sutartis, tarp jų ir visas sutartis su Lietuva, Latvija, ir Estija.

Bendras kalbėtojo tonas buvo optimistiškas — esą, galima su sovietais susikalbėti; reikia tik griežtu tonu su jais kalbėtis, o ne toliau vykdyti nelaimingą "appeasement politiką", kuri ir dabar tebepraktikuojama. Esą, sovietų propagandai yra dabar naudinga su United Nations kooperuoti, ir jie, jo manymu, iš United Nations ištotti nenorės.

BAIGUS p. Chamberlin kalbėti, aš prie jo priėjau ir kalbėjau apie 5 minutes. Paklausiau ar jis išties manęs kad talkingu būdu galima atitaisyti neteisybes, sovietų padarytas Baltijos valstybėse.

Chamberlin atsakė kad ne: esą, Baltijos valstybės yra inkorporuotos į USSR ir vargiai galima del jų išlaisvinimo su sovietais susitarti; jis turėjęs mintyje kad galima taikingai išspręsti klausimus tik tokių valstybių kurios yra sovietų įtakos sferoje — Lenkija ir tt.

Jis manęs kad Baltijos kraštus išlaisvinti galima tikrai karu. Jis turįs begalo daug simpatijų Lietuvai, Latvijai, Estijai, ir nuosirdžiai joms linki išlaisvinimo.

Dar paklausiau 2) ką jis manęs del Baltijos žmonių Displaced Persons likimo.

"Tai yra didžiausia tragedija", atsakė. "Be abejojimų teks emigruoti". Jis nupasakojė kad 1946 metų vasarą, važinėdamas po Europą, aplankė daugelį Baltiečių D. P. stovyklų Vokietijoje ir kitur, ypač Italijoje. Sutiko daug jdomių, kulturingų, inteligentiškų Lietuvos. Bendrai, Lietuviai D.P. laikosi pavyzdžiai, steigia savo mokyklas be kulturines or-

ganizacijas. Chamberlin gerai susipažino su Hamburgo Baltic University veikimu, ir tokia gera Baltiečių organizacija ji nustebo.

Bendrai, Lietuviai D.P. gerai susiorganizavę veikia Lietuvos išlaisvinimui, turi tam tikslui komitetą, vadovaujamą gabių žmonių. Chamberlinui ypač padarė įspūdžio p. St. Lozoraitis, buvęs Užsienio Reikalų ministeris, kurį jis sutiko Romoje. Tai yra ypatingai inteligentiškas ir patriotizmui atsidavęs veikėjas. Per jį p. Chamberlin ir susipažino daugiau su Lietuvos išlaisvinimo veikla.

Apie Lietuvius D.P. Chamberlin kalbėjo su ypatinga simpatija, pridėdamas kad pats savo akim matęs kokiose sunkiose sąlygose šie žmonės gyvena, ir kad jie parodo nepaprastai daug iniciatyvos ir sugebėjimo savo gyvenimą planuoti.

Baigdamas jis pridėjo: "Tegul Lietuviai negalvoja kad aš juos užmiršau. Aš dažnai rašau apie juos ir apie jų nelaimingą kraštą savo straipsniuose — gal teko pamatyti?"

Man pasakius kad aš nuolat juos straipsnius skaitau su dideliu pasigerėjimu, jis atsakė kad malonu tai girdėti, ir kad jis toliau ta kryptimi rašys.

Dar tenka pasakyti kad komunistiniai elementai publikoje visai nepasireiškė; bent kai po paskaitos buvo kalbėtojo atsisakijama į klausimus iš publikos, duoti klausimai visi buvo aiškiai anti-komunistinės krypties. Kalbėtojas buvo publikos labai šiltai sutiktas.

Hypatia E. O. Yčaitė.

TEKS ILGAI LAUKTI

Europoje esantiems išvietintiems žmonėms, kaip iš Washingtono praneša, prisieis ilgai laukti eilės patekti į Ameriką. Kitiems teks stovėti eilėje iki 10 metų, nes Amerikos konsulatai užversti vizų aplikacijomis, o kvotos yra labai mažos.

Kaip daug žmonių nori Amerikon atvažiuoti parodo sekančios žinios: Iš Graikijos nori atvažiuoti 30,000, nors tai šaliai kvota tik 307.

Iš Italijos važiuotų apie 14 milijonų, jeigu tik durys būtų atidarytos.

Visų šalių metines kvotas į vieną sudėjus per metus gali būti įleista 153,879, bet per pirmą fiskalį metų įvažiuo tikiai apie 40,000, nes nėra reikalingų laivų. Ši fiskalį metų įvažiuos apie 80,000.

IOWA valstija, minint 100 metų savo sukakties, tarp kitų dalykų rinko ir "laimingiausią porą" iš savo ilgametį gyventojų. Laimėjus pora buvo Mr. ir Mrs. Frank Selman, matomi šiame atvaizde tarp Hawaii mergaičių, kur jiems buvo skirta lėktuvu nukeliauti, kaip dovana už jų įrodymą kodėl jie skaitosi laimingiausi. Tukščiančiai kitų porų ėmė dalyvumą tame konteste.

MARIJAMPOLĖ IŠDEGINTA

KUNIGAS PATARIA NERASYTI LAISKŲ Į LIETUVĄ, GAVEJŲ APSAUGAI

J. Skinderis, iš Clinton, Ind., gavo iš vieno Lietuvos pabėglio kunigo sekančią laišką:

Gavau jūsų laišką, kuriame teiraujatės apie savo gimines Marijampolėje. Visų pirma aš esu tik iš Marijampolės apskrities, gyvenau Prienų mieste, o Marijampolėje prie bolševikų sėdėjau kalėjime šešis mėnesius, kol prasidėjo Vokiečių-Rusų karas. Tada išsibėgėjome iš Marijampolės kalėjimo 340 žmonių. Labai gaila kad laiške suminėty žmonių nei vieno nepažystu, nors tas apeliokas gerai žinau.

Tik tiek jums galiu apie pačią Marijampolę pranešti, kadangi paskutinį kartą ten buvau 1944 m. Liepos 27 dieną. Marijampolės miestas visai sunaikintas 1941 metų Birželio 22 d. — visos sudegė. Likosi tik keli namai prie cukraus fabriko ir prie Kauno plento, bažnyčia ir pusė vienuolyno.

Žmonių iš Marijampolės labai daug išvežė 1941 m. Birželio 14 dieną į Sibirą. Jų tarpe Kun. Mažonas, Daniliauskas ir daugybė kitų.

Labai norėtysiu ką nors į Lietuvą rašyti, bet iš ten neatsiūlia. Aš jums atvirai pasakysiu: jie negali laisvą rašyti į užsienį, nes bijo, kadangi už gautą laišką iš Amerikos dažnai areštuota. Jūs geriau pakentėkite su laiškais ir niekam nerasykite į Lietuvą.

Aš buvau areštuotas bolševikų 1940 metais. Pas mane tada rado komunistai tris laiškus iš Amerikos ir juos paėmė kaip nusikaltimo įrodymą. Žinoma, jūs galite parašyti laisvą tik apdraustą į valdišką istaigą ir paklausti apie savo gimines, bet jūs tuo galite savo giminiams pakenkti. Aš nepatariu rašyti, laukime dar. Netrukus ateis valanda kad ir raudonasis banditas Nuernberge gaus naują kanapinį slipsą (virvę ant kaklo—Red.).

Sudiev. Jūsų Kun. J. Č.

SOVIETŲ ministrų taryba iš Maskvos išleido nutarimą duoti leidimą kolektyvių ūkių darbininkams ir patiems kolektyviams ūkiams kur išpildė nustatytą normą pristatymo produktų valdžiai, atliekamą dalį produktų parduoti savo naujai.

Bet tai tik kita apgavystė, nes kiek žinoma sovietai iki šiol iš visų viską atėmė tokiomis didelėmis normomis kad niekad nelikdavo ne tik parduoti bet ir patiems pusbažniai misti.

Lietuva Tironų Pančiuose

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

Kauno gatvėse ir priemiesčiuose prasidėjo partizaninė Lietuvos veikla. Ji prasidėjo Birželio 23 dieną ir tuo laiku kada sovietų kariuomenės daliniai, stovėję Užnemunėje, traukėsi per Kauną. Lyg pagal sutartą ženklą civiliai mažomis ir didesnėmis grupėmis, vieni ginkluoti jau, kiti dar tebeįsėję ginklo, užiminėjo įstaigas ir imones, vienu sovietų jau apieistas, kitur dar jų saugojamas. Gatvėse prasidėjo izoliuoti sovietų karių susirėmimai su civiliais. Nežiūrint didelių pavojų, Lietuvos entuziazmas buvo tiek ryžtingas ir taip pakilęs kad dažnai vienas nuginkluodavo keletą sovietų iškarto.

Greitai susidarė įspūdis kad Kaune kiekviena gatvė ir kiekvienas namas yra pilnas Lietuvos partizanų, labai gerai ginkluotų ir veikiančių sutartinai. Sovietų kariai leisdavosi nuginkluojami be ypatingų pasipriešinimų, kai kurie jų net patys, sutikę civilius, atiduodavo savo ginklus.

Džiaugsmas kad sovietai skubiai išsinešdins iš Lietuvos, ir viltis kad vėl prasidės laisvės gyvenimas svajamo visus Lietuvos pasiaukojimo dvasia.

Birželio 23 dienos rytą Kauno radio stotis vis tebe grojo sovietinius maršus... (Vilniaus radio stotis buvo susprogdinta Vokiečių pirmą karą dieną.) Visa Lietuva su ilgesiu, o kartu ir su baime, laukė žinios. Bet greit nutilo Kaunas visiškai... Kol radio veikė tai vis buvo jaustasi turint ryšį su centru... jausta kontaktas ir jaustasi drąsiau.

Bet kelioms valandoms praėjus, Kauno radio praneško — ir praneško neaprašomo džiaugsmo kalba. Apie 9 valandą ryto gerai pažystamas speakerio balsas pranešė kad "tuoj pat kalbės Lietuvos Aktyvistų Fronto vad. Leonas Prapuolenis". Ir šis jaunas vyras, su keliais jaunuoliais užėmęs Kauno radiofono būstinę, perskaitė revoliucinį suklelių aktą, kuriuo buvo pranešta kraštui ir visam pasauliui kad "nuo šiandien atstatoma suvereniškas nepriklausoma Lietuvos Respublika su sostine Vilniuje". Čia pat buvo perskaitytas ir antras aktas, pranešant kad "Vyriausias Partizanų Štabas" sudarė laikiną Lietuvos vyriausybę šitokiam sąstata: ministras pirmininkas — Pulk. Škirpa, užsienio reikalų ministras — Adv. Skipitis, krašto apsaugos ministras — Gen. Raštikis, vidaus reikalų ministras — Nesevičius, finansų ministras — Adv. Vitkus, darbo ir socialinių reikalų — Pajaujis, pramonės — Inž. Damušis, prekybos — Statkus, komunalio ūkio — Zemkalnis-Landsbergis, ir kontrolierius — Vainauskas.

Nuo tos dienos ir valandos pradėjo vėl gyventi "Nepriklausoma Lietuvos Respublika" su visomis suvereniškas teisėmis kokias ji turėjo 1940 metais Birželio 15 dieną. Nuo tos dienos nustojo visi sovietų Lietuvoje padaryti prievartos aktai, ir prasidėjo naujas nepriklausomas valstybinis gyvenimas. Sovietų primesta vergija Lietuvai buvo formaliai tą dieną panaikinta. Tai buvo pabaiga vienos vergijos, vienerius metus išlaikiusios Lietuvos tautą nuolatines baimės, persekiojimų ir visokių naikinimų tiranijoje.

3. Laisvės akimirksnis

Birželio 26 dieną jau nebebuvo Lietuvoje nei vieno sovietų kareivio. Visa Lietuvos teritorija buvo išvalyta per keturias dienas. Pasiliko tik liudni sovietų viešpatautų metų atsiminimai; pasiliko tik žymės jų teroro, jų atneštos ubagystės ir jų sauvaliavimų. Visa Lietuva atsikvėpė giliai po tiek vargų ir dejonų ir išsitiesė naujam suoliui.

Rupestingai išsaugotos Nepriklausomos Lietuvos vėliavos skelbė ateinančioms Vokiečiams kad čia prasideda gyvenimas tų žmonių kurie ištisą metų ne tik ilgėjosi laisvės, bet ir kovojo ir kentė už laisvės idealą. Skelbė kad pasibaigė bolševikų smurtas ir kad Lietuvos tauta vėl prisikėlė laisvam politiniam, kultūriniam ir ekonominiam gyvenimui.

Sujudo visas kraštas ir visi jo žmonės, ir lyg išsivėlė nuo juos slėgusio purvo, galandosi nagus vėl kibi darbui ir tėti Lietuvos atstatymą ir jos kultūrinimą. Jokie planai ir jokie sunkumai negąsdino anuo metu: kiekvienas žmogus, kiekvienas kiemas ir kiekviena šeima pasijuto vėl galinti dirbti, taupyti, siekti ir kovoti. Staiga visa Lietuva pritvinko energijos, pasiryžimo ir drąsos.

Bolševikų išnykimas pagimdė viltį gražesnės ateitin. Bet kartu su nauju suoliu ir nauju laisvės mirazu pribuvo didelė kruva ir naujų bėdų. Sovietai traukdami naikiną ką galėjo, kad nepasinaudotų Vokiečiais. Gi Vokiečiai vėl savo ruožtu plėšė viską ką sugriebė. Po keturių dienų karo Lietuva daugelyje vietų buvo panaši į Pompėją... Nemažas skaičius jos miestų ir miestelių pavirto į griuvėsius. Marijampolė, Vilkaviškis, Raseiniai, Jonava, Kelmė, Skaudvilė, Kražiai ir daug kitų miestelių išnyko beveik be žymės. Daug sodybų nuteiriojo karo ugnis, ir daug žmonių prarado savo turtą ir savo gyvybę.

Nelengva buvo pradėti Lietuvai naują laikotarpį; bet ji stvėrėsi darbo su tokiu entuziazmu, jog visi sunkumai buvo padengti patekėjusios laisvės aušrinės. Akimirksniais griuvo sovietų administracijos ir visos kitos bolševikinio režimo liekanos. Skubiai kūrėsi buvus Nepriklausomybės laikų tvarka, pradėdant nuo ten kur sovietai buvo sustabdę Lietuvos pažangą. Per kelias dienas susitvarkė administracijos centrai, policija, ir pradėjo suktis nauju tempu "Nepriklausomos Lietuvos" ratas.

Lietuvos partizanai palydėjo bolševikus-smaugių šuvis. Iš įstaigų, įmonių bei fabrikų buvo išmesti į gatvę visų Maskvos kraugerių paveiksai ir be gailėsio buvo atsiskaityta su išdavikais, pataikūnais ir budeliais.

Su sovietų išvijimu atsidarė Lietuvai vėl vartai į Vakarus; vėl Lietuvos Tauta pasijuto esanti dalyvė kul-

VIENOS VERGIJOS PABAIGA

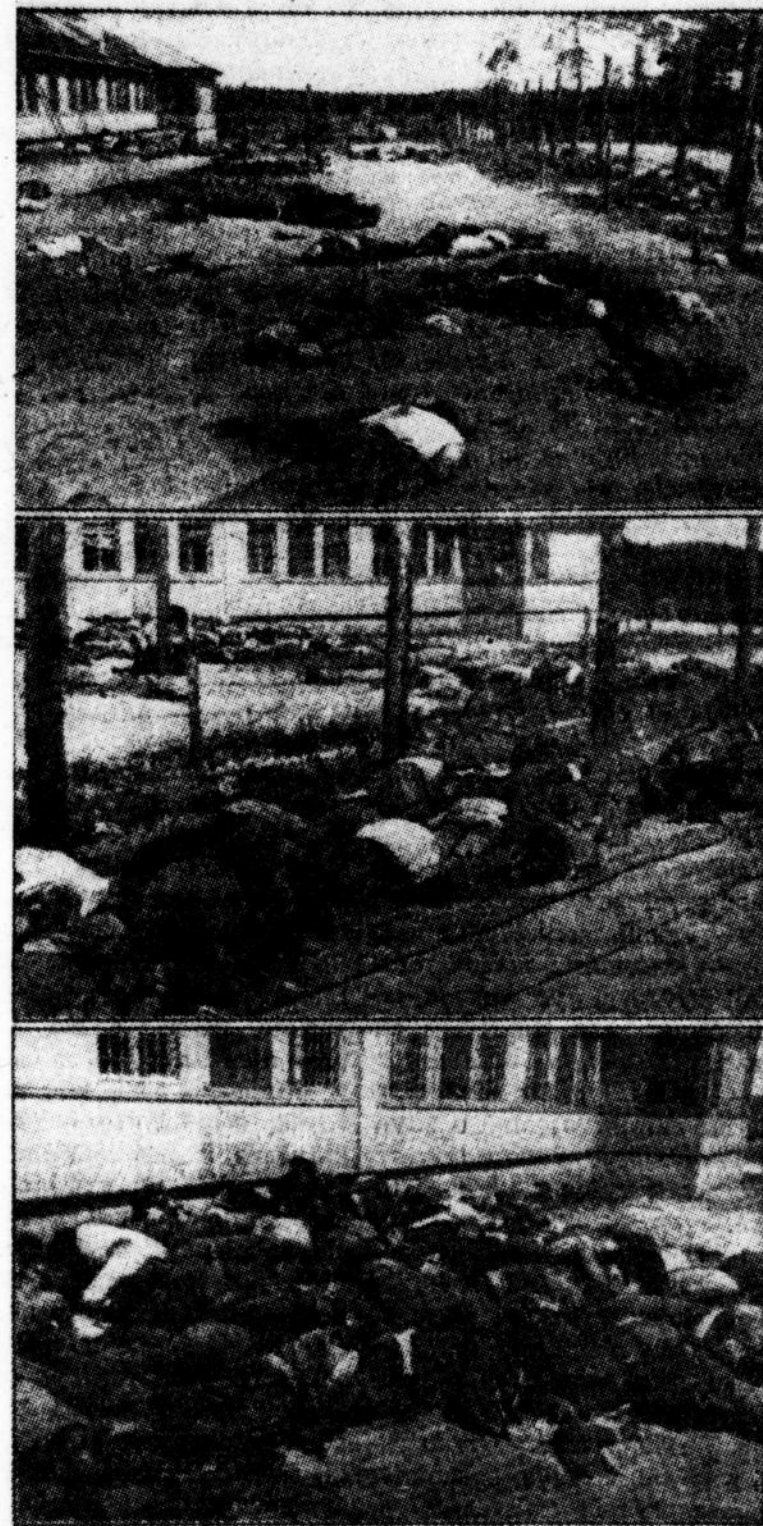
turingo pasaulio dalies, vėl galinti naudotis žmonijos pažanga ir dalyvauti kaip atskiras ir laisvas narys tos pažangos ugdyme.

Bet atsikratymas bolševikais neatnešė Lietuvai laisvės. Po vieno metų raudonosios vergijos tuoj pat atskė trejų metų rudoji tiranija. Prieš jos pradžią Lietuva teisgyveno vieną laisvės akimirksnį.

PIRMO TOMO PABAIGA.

ŠI KNYGA LEIDŽIAMA ANGLIŠKOJE KALBOJE

Giliai susikaupe stovime ties tyliu, bet daug sakančiu Pravieniškų kapinynu

Besitraukiantieji raudonieji budeliai niekšingiaustu būdu išdėdė beginklius Pravieniškų pataisomųjų darbų kolonijos kalinius. (Šaltis aprašoma 3-me puslapyje)

Pravieniškų skerdynių vaizdas, kur bolševikai išdėdė virš 400 Lietuvos, bėgant iš Lietuvos 1941 m. Birž. 22.

Ši knyga, "Lietuva Tironų Pančiuose", kurios tekstas jau baigiasi Dirvoje, ir pati knyga jau tuoj bus gauta Lietuviams, taipgi leidžiama Angliškoje kalboje, prisilaikant Amerikos Lietuvių visuomenės pagėdavimo. Ji nebus tokia didelė kaip Lietuviška, nes bus išleista nekurios nesvarbio dalys, tik atskleidžiama visos sovietų vadų Kremluje klastos ir sukti planai pavergti Lietuvą ir kitas Pabaltijo šalis.

Ši veikalą privado įsigyti kiekvienas Lietuvos pasiskaityti Lietuviškai, o Anglišką knygą įsigyti ir padovnoti savo apeliokės žymesniems Amerikiečiams kurie galėtų pagelbėti mums kovoje už Lietuvos nepriklausomybę. Kadangi LVS dalins šią Anglišką knygą nemokamai žymesniems Amerikos ir kitų šalių valdžių nariams bei mokslo įstaigoms, knygos išleidimui reikalinga parama. Siųskit savo auką apačioje telpančiu kuponu. Kas prisųs \$5.00 ar daugiau gaus vieną knygą Lietuviską ir vieną Anglišką. Pagelbėkit Lietuvai Vaduoti Sąjungai jos didėlame darbe!

Siųskit Savo Prenumeratą DABAR knygai

LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE

Išrašykite čia telpantį kuponą užsisakant knygą.

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Siūniu savo prenumeratą šiai naujai leidžiamai knygai:

\$..... Knygai "LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE"

Vardas
Adresas
Miestas Valstija

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

PABĖGĖLIAMS VIS NAUJOS PINKLĖS

PARYŽIUJE atsibuvo konferencija Britų, Amerikos ir Prancūzijos atstovų aptarimui karo belaisvių paliosavimo klausimo. Karo belaisviai turės būti grąžinti į Vokietiją iki Spalio mėnesio šių metų. Prancūzijoje karo belaisviai Vokietijai buvo statomi į darbus ir iki šiol išnaudojami kaip vergai. Jiems bus leista sugrįžti namo, nes ir taip per ilgai karo belaisviai laikomi.

Kartu buvo apkalbėta ir tai kad Prancūzijai pritrūkstant darbininkų šalies atstatymui, karo belaisviai Vokietijai galės būti priimti į darbus kaip laisvi darbininkai. Ar daug tokių Vokietijai iš 620,000 karo belaisvių rasis sunku pasakyti.

Bet kadangi Prancūzijai reikės laisvų darbininkų dirbti ukėse ir kasyklose bei miestuose, priimta planas kad Prancūzija galės įsileisti išvietintus asmenis darbams savo šalyje, į vietą paliosuojamų Amerikos karo belaisvių Vokietijai, kuriuos Amerika buvo pavedusi Prancūzams globoti iki šiolie.

Apie 20,000 išvietintų žmonių, esančių Vokietijoje, galės gauti leidimą įvažiuoti į darbus angliakasyklose Belgijoje.

Prancūzijon įsileidimui išvietintų asmenų labiausia dabar prieštarauja Prancūzijos komunistai, kurie su socialistų pagalba įsigalėjo valdžioje. Maskvos įsakymu jie kiek galės prieštarauja kad į Prancūziją nebutų įleista nei vienos šalies išvietinti asmenys kurių reikalauja grąžinti Rusai. Sovietai gi reikalauja kad visi išvietinti asmenys iš sovietų sąjungos — ypačingai Ukrainiečiai ir Dono slėnio pabėgėliai, taipgi iš šalių kurias sovietai užėmė karo metu — Lietuvos, Latvijos, Latvijos, Lenkijos, Rumanijos, ir Vengrijos — būtų pavesti sovietų šnipams sugaudyti ir deportuoti atgal į jų šalis.

UNRRA viršininkai Amerikos zonoje, kurių globoje yra išvietinti pabėgėliai, verčia juos grįžti į Rusų valdomas sritis, darydami prižadus kad sovietai nesims jokių baudimo priemonių prieš juos. Tie pabėgėliai kurie patys nevažiuoja ir ragina kitus negrįžti, prašalinami iš stovyklų kad jie negalėtų kliudyti UNRRA vykdomo pabėgėlių grąžinimo darbo.

TA PATI ISTORIJA SU GEN. MARSHALL'U

AMERIKOS spauda daro kaip tik vietoje patėmėjimus apie naująjį Valstybės Sekretorių Gen. Marshall, kad ir jis kaip Byrnes užėmė savo vietą tokiose pat sąlygose, ir paskiau daugiau laiko praleido Londone, Paryžiuje ir Maskvoje negu savo šalyje, Washingtone. Jis negalėjo pašvęsti daug laiko ir dėmesio į šalies vidaus reikalus ir į Valstybės Departamento reikalų eigą. State Departmentas gi karo metu buvo pasidalinęs į priešingas pažiūras, ir toks tebėra. Vieni aukšti State Departmento valdininkai vedė Maskvos politiką, kiti daro kitokių nenaudingų darbų. Amerika negalėjo turėti vienodos, pastovios pasaulinės politikos, ir, sako spauda, neturės iki State Departmentas nebus perorganizuotas, pertvarkytas ir pajaujintas.

Gen. Marshall, tik ką patekęs State Departmento sekretoriaus pareigose, ruošiasi kelienei į Maskvą, ir galvodamas apie Austrijos ir Vokietijos taikos klausimo išsprendimą neturi kada nei apsidairyti kas dedasi svarbiausioje šalies raštineje, nei kokie tos raštinės tarnautojai yra. Iki šiol State Departmentas buvęs išdalintas į paskiras geografines grupes, sudaro tokių maišatinių kad Amerikos pozicija ištatyta pajuokai.

State Departmentas, be visų kitų trukumų, nėra pasiruošęs išsprendimui pokarinių pasaulinių problemų, ir jo tarnautojai susideda ne tik iš silpnų, nežinančių ką veikia, bet ir iš šalių kenksmingų gaivalų.

Paveizdan, šiomis dienomis paskelbta kad pradinio State Departmente nekurie labiausia saugoti slapti dokumentai. Tarp tų dokumentų buvo paties State Departmento viršininkų ir tarnautojų surašas apie jų pažiūras, ryšius ir palinkimus. Tik ką buvo paskelbta kad sudaryta nužiurėtų komunistų ir jiems palankių tarnautojų sąrašas, ir tas sąrašas pavogtas.

Jei State Departmente bus laikoma tie kurie jau aiškiai nurodyti kenksmingais elementais, išdavikais ir sovietų tarnais, tai laikui atėjus bus pavogta ir kiti dar svarbesni dokumentai, kurie šaliai bus tiesiog pražutingi. Jei Gen. Marshall turi vykti iš Washingtono, pastebėti Amerikonoje, jis privalo padaryti pareiškimus kaip visi reikalai privalo būti tvarkomi ir tada palikti tas pareigas patikimiems padėjėjams.

KOMUNISTAI KIŠA SAVO NAGUS VISUR

AMERIKOS Veteranų Komitetas praneša kad komunistų partija pralaimi savo užsimojime užvaldyti tą komitetą savo pasalingu įsiveržimu į jo valdybą ir į pačią tą organizaciją.

Tas pasalingas komunistų užsimojimas pasijungti didžiausią ir veikliausią II Pasaulinio Karo organizaciją buvo atkaklus. Kaip kada tik tas dalykas pasiekė ir visuomenę, kuomet Franklin D. Roosevelt Jr. (mirusio Prez. Rooseveltto sunus) neseniai tuos „įsiveržėlius“ viešai pasmerkė. Dabar tos organizacijos vadai, su jaunu Rooseveltu priešakyje, praneša jog raudonuosius jau sulaukė jų užsimojime ir palengva nugali juos.

Amerikiečiai komunistus pažysta tik kai nudega savo nagus nuo jų. Jaunasis Roosevelt pajuto pavojų koki lemia komunistai šiai šaliai. Bet jo motina per visą laiką buvo viliojama į komunistų jaunimo suvažiavimus, įvairiais vardais paslėptų organizacijų.

Komunistai veikia sulyg įsakymų ir planų iš Mas-

Socialistai Skubiai Stiprina Komunizmą

KAIP iš visų davinų matosi Europos šalyse kur tik socialistai susideda išvien su komunistais sudaryti vyriausybės, socialistai pasitarnauja komunistams tik prie durų numesta pašluoste. Taip sakant, komunistai per socialistus lipa savo numatytų laimėjimų siekti.

Bet keista matyti kaip paviršutiniai socialistai kovoja ir nesutinka su komunizmu ir komunistais. Tas matosi ir pas musų Lietuvos socialistus ir pas Amerikos socialistus bendrai.

TAČIAU, nors socialistai to viešai neiškilia, jie patys mato ir susirūpinę kad komunistai juos išnaudoja.

Socialistai nori įrodinėti kad jie yra demokratai ir kad jų nusistatymas yra griežtai prieš komunizmą. Tuo pačiu laiku gi jie tiki į Markšą ir į raudoną vėliavą.

Dirbdami išvien su komunistais socialistai betgi prisideda prie komunistų parėmimo ir padarymo jų svarbiais, priedavimais jiems žymių vietų valdžioje, ko be socialistų komunistai beveik niekur neatstiektų, ten kur šalys dar nėra sovietų okupuotos.

AMERIKOS socialistų vadas Norman Thomas pradėjo rašinėti laikraščiu redakcijoms laiškus įrodinėdamas kaip socializmas yra demokratiškas. Vienas rašytojas jam pastebė kad vietoje to, jis turėtų rašyti į Attlee, Ramadier, Blum ir kitus Europos socialistus ir pasakyti jiems kad socialistams jau laikas imtis darbo — padaryti ką nors demokratiško užtikrinimui demokratijos ir

kvos, užkariavimui Amerikos darbo unijų, visokių organizacijų, kurios pasitarnautų atsitikime pasikėsinimo praversti čia komunistinę revoliuciją. Net pačios valdžios įstaigos pilnos komunistų ir jų ištikimų pakalikų, kurie visi dirba vienam tikslui — įvedimui sovietų Amerikoje, — tačiau trumparegiai Amerikiečiai visa tai nemato, o tie kuriems tas eina į naudą, randa valdžioje vis protekėjų. Bent taip buvo iki šiolie.

Republikonų Kongresas skelbia visokius tyrinėjimų vykdymus — klausimas ar daeis iki nuodugnaus apsiuvalymo nuo komunizmo nuodų šioje šalyje, ar ir patys tyrinėtojai bus tais nuodais užmigdyti.

BAKUŽĖ KALNUOSE

Kalnuos, lyg taškelis, bakužė; vėjai kalnuos alkani — patamsy, prie lango, palužė, mudu, našlaičiai, vieni.

Šešėliai praslinko pro uolą;

debesys gal? gal sapnai?

Tikrovė, kaip laimė, prapuola — sunkiai kankina kalnai.

Patamsius jie slenka prie lango;

graso — ir mums taip klauku: aplinkui bakužė jie rangos, veržia dygiu vainiku.

Širdis, lyg paukštelis sugautas;

uolos — dvelkimas šalnos: gyventa, tikėta, keliauta — rasta: bakužė kalnuos.

Tokie, mes našlaičiai, bejėgiai, jie milžinų milžinai! Už ką, mūsų širdį prislėgę, sunkiai kankinat, kalnai?

Kalnuos, lyg taškelis, bakužė, vėjai kalnuos alkani — patamsy, prie lango, palužė, verkiame tyliai vieni.

Kastytis.

civilinės laisvės. Dabar, komunistai socialistų paremiami, visur skubina panaikinti demokratiją ir civilinę laisvę. Be to socializmas pasidarė jau neatskiriama nuo komunizmo.

ANGLIJOJE, kur socialistai vieni dar valdo, bet irgi vykdo komunizmą, unijų socializmas paėmė tos šalies subankrutavimą į savo rankas.

Nedrydami diktatūrinę keliu nusavinti ir suvalstybinti Anglijos industrijas ir viešų reikmenų įmones, socialistai įtraukė šalį į didesnes skolas virš karo skolų, pirkdami visuomenės pinigais tas įmones.

Parodymui kad jie yra darbininkų draugai, socialistai turėjo kaip kur užsileisti unijų reikalavimams, o to pasekmėje Anglijos suvalstybtose industrijose gamyba nupolė. Niekas iš idealizmo nedirba socialistinėje tvarkoje padauginti gamybą. Tas matyti Rusijoje, tas pasirodė ir Anglijoje.

Kaip tik įdrasės, Anglijos socialistai įves darbininkų diktatūrą — kaip Rusijoje — ir tada darbininkai bus prievarta verčiami dirbti.

SOVIETUOSE žmonės apgavimai auklėjami, visuose mokyklų rankvedėliuose įrodinėjant kad visus pasaulį išradimus padarė Rusai. Elektros išrado Koks nors Ivanov, orlaivius išrado Žukovskis, ir netrukus be abejo įtarpins savo vadovėliuose kad ir atominę bombą išrado koks nors Zalopskis. Dabar sovietuose išleista pašto ženklas paminėjimui šimto metų sukakties nuo „Rusų aviacijos tėvo“ Nikolai Žukovskio gimimo.

Mūsų bolševikiški redaktoriai, kurie apie jokių Žukovskį kaip aviacijos išradėją Rusijoje, niekad nėra girdėję, pradės rašyti ir savo laikraščiuose apie jo nuopelnus aviacijai.

JAPONIJOJE po karo pradedo pritrūkti maisto labiausia todėl kad dauguma ukinkinių maisto produktus slapstė.

A. Merkelis.

LIETUVISKAI KNYGAI 400 METŲ

ŠIAIS, 1947 metais sukanka 400 metų, kai buvo išleista pirmoji Lietuvių kalba knyga — Martyno Mažvydo Katekizmas „Catechismus prasty Szadei“, 1547 m. šis įvykis mūsų tautos kultūriname gyvenime buvo nepaprastai didelis ir reikšmingas. Turbut per daug nesuklysimė tvirtindami kad pirmosios Lietuviškos knygos išleidimas per pastarus 500 metų mūsų tautos istorijoje yra pats didžiausias ir reikšmingiausias įvykis. Su šiuo įvykiu mūsų tautos kultūriname gyvenime prasidėjo naujas laikotarpis. Mūsų tautai į rankas buvo įteiktas didis ir galingas kultūrinės pažangos įrankis, su kurio pagalba mūsų tauta ne tik pajėgė išsaugoti savo senasias kultūros vertybes, bet taip pat galėjo kurti ir naujų ir savo kultūrinėmis vertybėmis atsistoti šalia kitų kultūringųjų Europos ir viso pasaulio tautų.

Norėdami šio svarbaus įvykio nepaprastai didelę reikšmę suprasti pamėginkime įsivaizduoti, kas būtų įvykę su mūsų tauta, jeigu ji ir šiandien dar neturėtų savo spaudos, arba jeigu ji jos būtų susilaukusį keliais amžiais vėliau. Be savo spaudos mes nebūtume pajėgę ne tik atstatyti savo nepriklausomos valstybės, bet taip pat mes nebūtume įstengę net išlaikyti savo tautinės kultūros, savo gimtosios kalbos, savo tautinių papročių. Mes, kaip tauta jau butume sunykę senai ir mokslui tepalikę savo turtingą karą žygiams žilą praeitį. Mes butume išstautę: dalis mūsų tautos būtų virtusi Lenkais, kita dalis Rusais, trečia Vokiečiais. Savo jį spauda mus įgalino išlaikyti savo tautinę kultūrą ir energingiau kurti savo tautines dvasines ir medžiagines vertybes ir tuo būdu savo tautai laiduoti šviesesnę ateitį.

Šią didžią reikšmę savo kultūrinio gyvenimo sukaktį mes minime mūsų tautai nepaprastai sunkiose sąlygose. Mes minime tuo laiku, kai iš mūsų tautos išplėsta brangiausias jos turtas — laisvė, kai jos kultūrinės vertybės okupuotų negailestingai naikinamos, kai pati tauta išblaškyta ir negailestingai naikinama. Aiškios dalykas kad tokiose baisiose sąlygose mes šios brangios sukakties kiek tinkamai paminti negalime. Tačiau šiose sąlygose šis sukaktis mums darosi dar brangesnė ir reikšmingesnė. Juk spauda yra vienintelė galinga priemonė kuria mes galime ginti savo prispaudęjų mindžiojamas teises ir ryžtingai kovoti dėl savo tautos laisvės. Spaudos pagalba mes galime įamžinti savo tautos kančias. Spaudos pagalba mes galime išlaikyti busimosioms kartoms savo sukurto ir dabar kuriamas vertybes.

DABAR žvilgtelėkime kokią pažangą Lietuviškoji knyga per tuos keturis šimtus metų yra padarius. Nors Lietuviškai knygai tarptautinės sąlygos iki pat nepriklausomos Lietuvos atstatymo buvo ir labai nepalankios, tačiau Lietuviškoji knyga per tuos keturis šimtus metų ir kiekvišku ir kokybišku atžvilgiu yra padarius nemažą pažangą. Ji yra ryškūs mūsų tautinės kultūros kilimo rodyklis. Tautai mes matome iš Lietuviškos knygos bibliografinių duomenų.

Žymiojo mūsų bibliografo prof. Vaclovo Biržiškos duomenimis Lietuviškų knygų apytikriai buvo išleista:

XVI amžiuje išleista 34 knygos.
XVII amžiuje išleista 58 knygos.
XVIII amžiuje išleista 304 knygos.
1801 - 1864 m. išleista 926 knygos.
1865 - 1904 m. išleista 3,320 knygos.
1905 - 1914 m. išleista 3,632 knygos.
1915 - 1918 m. išleista 1,102 knygos.
1919 - 1939 m. išleista 16,721 knygos.

Iš viso nuo 1547 metų ligi 1939 m. pabaigos išleisti Lietuviškų knygų yra žinomos 26,097 knygos. Prof. Vaclovo Biržiškos nuomene, šis skaičius nėra galutinis ir jis galės dar padidėti apie 10%. Jo nuomone, per 400 metų esą išleista daugiau kaip 30,000 Lietuviškų knygų.

Koks yra tų knygų tiražas, nors ir apytikriai skaičiuojant, neįmanoma pasakyti. Leidžiamų knygų tiražas svyruoja nuo kelių šimtų egzempliorių ligi kelių dešimtų tūkstančių egzempliorių. Vidutiniškai imant Lietuviškos knygos tiražas 2,000 — 3,000 egzempliorių.

Iš 400 metų Lietuviškos knygos statistikos duomenų matome kad per 20 nepriklausomo gyvenimo metų Lietuviškų knygų išleista kuo ne du syk daugiau, negu jų buvo išleista per 300 metų, gyvenant svetimųjų priepaudoje. Tautai rodo, koks brangus turtas tautai yra laisvė, ir

kad tik laisva tauta, savoje nepriklausomoje valstybėje tegali išugdyti savo kurybines pajėgas ir kurti kultūrinės vertybes.

KATALIKYBĖS ir „protestantizmo kovos Lietuviškąją knygą pašaukė gyveniman. Protestantams pradėjus spausdinti religines knygas Lietuvių kalba, po kiek laiko sukrito ir katalikai. Katalikiškos Lietuvių kalba spaudos pradinių knygų yra laikomas žemaičių vyskupas Merkelis Giedraitis (gimęs apie 1537 m. ir miręs 1609. V. II). Šio žymaus Lietuvių politiko ir patrioto iniciatyva buvo išspausdintas Lietuviškas Canisius katekizmo vertimas (1585-1589), 1595 m. kan. Mikalojaus Daukšos katekizmas ir 1599 m. „Postila Catholica“ su garsia patriotine Lotynų kalba prakalba.

Lietuviškoji knyga gimusi katalikybės ir protestantizmo kovų sukuryje, ligi 19 amžiaus pradžios daugiausia buvo religinio turinio: katekizmai, giesmynai, maldaknygės ir šiaip jau įvairaus religinio turinio knygos ir knygelės. Mažojėje, arba Prūsų Lietuvoje, daugiausia tarpo protestantų Lietuviškosios knygos, o Didžiojoje Lietuvoje — katalikų Lietuviškosios religinės knygos, nors XVI-XVII amžiuje Didžiojoje Lietuvoje greta katalikiškųjų knygų kiek pasirodydavo ir evangelikų reformų knyga.

Ligi 19 amž. pradžios, t.y. per 250 metų Lietuviškų knygų teisėta apie 400. Per tą laikotarpį Lietuviškoji knyga negausi savo skaičiumi, neįvairi ir savo turiniu. Ji daugiausia tenkino tik žmonių religinius reikalus. Tačiau pažymėtina kad juo toliau juo labiau didėjo Lietuviškos knygos pareikalavimas. Tautai rodo didėjantį mūsų tautos raštingumą. To laikotarpio knygos šiandien mus tedomina tik kalbiniu požiūriu.

19 amžiuje, ypač antrojoje jo pusėje Lietuviškoji knyga pradeda klestėti. Šalia religinės literatūros atsiranda ir pasaulinio turinio knygų, net grožinės literatūros veikalų pilna to žodžio prasme. Per devyniolikto amžiaus pirmąjį pusmetį Lietuviškų knygų buvo išleista dvigubai tiek kiek per pirmuosius du ir pusę šimto prasme. Tuo metu, butent 1832 m. Mažojėje Lietuvoje Fridricho Kelkio buvo pradetas leisti ir pirmasis Lietuviškas periodinis leidinys — laikraštis „Nusidavimai apie Evangelijos praplatinimą tarp žydų ir pagonių“.

Tuo metu Lietuviškąją knygą ištinka ir skaudus smugis: carinė Rusų vyriausybė, stengdamasi Lietuvių tautą surusinti, 1865 metais Lietuviams uždraudė spausdinti knygas Lotyniškais raidėmis! Šis draudimas buvo smarkus smugis Lietuvių tautinei kultūrai. Tačiau visa Lietuvių tauta energingai pasipriešino šiam Rusų valdžios barbariškam žygiui ir ryžtingai kovojo dėl savo spaudos tol kol Rusai pralaimėję karą Japonams pasidarė pavergtosios tautos nuolaidesni ir 1904 m. Gegužės 8 d. Lietuviams spaudą sugrąžino.

DEVYNIOLIKTAJAME amžiuje prasidėjęs Lietuvių tautinis atgijimas smarkiai plėtė ir kovą dėl savo pavergtos tautos kultūrinės ir politinės laisvės didėjo ir smarkėjo. Tų, kurie trukdė mūsų tautinį atgijimą ir slopino mūsų tautos kovą dėl savo laisvės, pastangos buvo tuscios, nes, anot poeto Maironio, nebeužtenks upės bėgimo, nors ji sau eitų ir pamažu, nebus laikys naujo kilimo, nors jis pasveiktint but ir baisu. Lietuvių tautinis atgijimas, lyg pavasarį sutraukius ledą varžtus ir ištvinus iš kranupės skubėjo priekiu, griaudamas pakelyje sutinkamas kliūtis.

Lietuvių tauta, negalėdama savo knygų spausdinti Rusų pavergtoji Lietuvoje, perkėlė jį spausdinimą į Vokiečių pavergtą Mažąją Lietuvą, ir čia išspausdintas knygas slapta per sieną gabeno į Didžiąją Lietuvą ir jas slapta platino. Nors toks Lietuviškų knygų platinimas Rusų valdžios ir smarkiai buvo draudžiamas bei baudžiamas, nors dėl draudžiamų knygų platinimo ir skaitymo daug Lietuvių buvo išvaryta į Sibirą katorgą, tačiau tautai Lietuvių neišgasdino, jų pasipriešinimo nepalaužė. Mažojėje Lietuvoje pasirodė visa eilė laikraščių (1883 m. „Aušra“, 1887 m. „Sviesa“, 1889 m. „Varpas“, 1890 m. (Pabaiga ant 6-to pusl.)

LENGVAS BUDAS IŠMOKTI ANGLISKAI

Kaina 35c. Su prisiuntimu 40c.
(Galit siųsti pašto ženklais)

Štai naudinga knygelė pradiniam mokytis Angliškai. Tinka pasiųsti giminėms pabėgusiems iš Lietuvos, arba Amerikoje tokiems ką nori pamokyti Angliškai kalbėti.

Reikalaukit Dirvoje

Ravensburgo Lietuviai Sportuoja...

Lietuviai Sportininkai Iškovojo Prancūzų Zonoje Krepšinio Pirmenybės, Praneša Dirvos Bendradarbis

RAVENSBURGO Lietuvos jaunimas, kurio čia yra gražus būrelis, nesėdi rankas sudėjęs bet dirba vienokį ar kitokį darbą. Prieš metus jis garsėjo savo meno žygiais — šoko ir dainavo; meno samburiui pakrikus, šiandien jis neblogai reiškiasi sporto srityje — svaido krepšinį, žaidžia tenisą arba prie šachmatų lentos stumdo „damas“ ir „turus“... Kaip anksčiau mene taip šiandien sporte, Ravensburgo Lietuvos jaunimui sekasi neperblogiausiai. Jis, dalyvaudamas krepšinio ir stalo teniso rungtynėse su kitų vietų Lietuviais ir kitataučiais DPiečiais, yra surinkęs apie 90 nuos. visų pergalių.

Pastaru metu Lietuviai sportininkai ineidami į UNRRA Ravensburgo krepšinio rinktinę ir joje sudarydami pajėgiausią elementą, neseniai išikovojo net Prancūzų zonos krepšinio meistro vardą.

RUNGTYNĖS del Prancūzų okupuotos zonos krepšinio meistro vardo įvyko Spalių 26 ir 27 dienomis, Freiburge. Del pirmenybių varžėsi geriausios šios zonos krepšinio komandos: Ravensburgo UNRRA ir Liet. Gimnazijos rinktinės; Biberachio UNRRA rinktinė ir Freiburgo Lietuvos Studentų rinktinė. Trečia, Tiubingeno Lietuvos Sporto Klubas „Vytis“ rinktinė, kuri laikoma viena iš geriausių šios zonos krepšinio rinkinių, varžybose del nežinomų priežasčių nedalyvavo, nors ir buvo pasižadėjęs.

Pirmutiniai Freiburgo sporto stadiono aikštėje susitiko Freiburgo Lietuvos Studentų ir Ravensburgo Lietuvos Gimnazijos rinktinės. Aikštė, žaidimo technikos persvara parodė Freiburgiškiai ir žaidimą baigė 55-18; 33-14 savo naudai.

Antros rungtynės įvyko tarp Ravensburgo UNRRA ir Biberachio UNRRA rinkinių. Aikštėje dominavo nuo pradžių iki paskutinio kamuolio Ravensburgiškiai ir rungtynės baigėsi 87-23; 26-9 pastarųjų naudai.

Trečiame „runde“ žaidė Freiburgo Lietuvos Studentų ir Biberachio rinktinės. Freiburgiškiai, be didelių pastangų, savo priešininką įveikė 48-11; 11-11 savo naudai.

Ketvirtame „runde“ aikštėn išėjo abi Ravensburgo rinktinės, UNRRA ir Lietuvos gimnazijos. Žaidimas, del pirmosios komandos žymios techninės persvaros, didesnį įdomumą nesukėlė. Rungtynės baigėsi pelnyta pirmosios rinktinės pergale — 85-25; 31-10 santykiu.

Po šių rungtynių išryškėjo varžovai į pirmą ir antrą vietas, būtent, Ravensburgo UNRRA ir Freiburgo Lietuvos Studentų rinktinės. Del trečios ir ketvirtos vietų teko rungtis Ravensburgo Lietuvos Gimnazijos ir Biberachio UNRRA rinktinėms.

IDOMIAUSIOS rungtynės įvyko tarp Ravensburgo UNRRA ir Freiburgo Lietuvos Studentų rinkinių del pirmutinės vietos. Šių komandų susitikimo nekantriai laukė ne tik patys žaidėjai bet ir nemažas skaičius krepšinio mėgėjų.

Kas laimės? — lauzė sau galvas ne vienas krepšiniomanas. Švilpukas. Abi rinktinės smarkiai metasi į „kovą“...

Tačiau jau pirmomis minutėmis Ravensburgiškiai rodo savo dominuojančią iniciatyvą ir vyrauja aikštėje. Vienas geriausių šios rinktinės žaidėjų, H. Jogansonas, savo gražiais metimais Freiburgiškį gurban „įkrauna“ 6-0 kamuoliu...

Freiburgiškiai, pajautę rimtą „pavojų“, sukaupia jėgas ir bando atsigrębti; jų žaidėjas Dauksa, tolimais metimais nori išlygti „balansą“, tačiau nesnaudžia ir Ravensburgiškiai. Jų gynėjas, E. Bačinskas, stambiais šuoliais atima kamuolį ir jį perduoda puolimui; Jogansonas vėl „pakrauna“ ketletą kamuolių į „gurbą“, tuo pakeičia savo laimikį iki 13-6.

Freiburgiškų centro puolikas Dauksa, tolimais metimais stipriai atsigrębia ir žaidimą veda 13-14 santykiu. Bet ir vėl kovos iniciatyvą į savo rankas perima Jogansonas, atakliai „šturmuoja“ priešą ir rezultatus pakelia iki 19-13 Ravensburgiečių naudai. Tuo ir baigėsi pirmasis kelinys.

Antrame kelinyje abi komandos lošia atsargiai, manevruoja, bet tai tęsiasi neilgai; Ravensburgo centras daro staigius prasiveržimus ir kelia rezultata 25-13. Dauksa vėl bando atsigrębti, taikliai įmeta ketletą kamuolių ir rezultatas gerina 25-17.

Iniciatyvą parodo Ravensburgiečių kairysis sparnas, jo puolėjas, Purinš, vikriai imdamasis, pakelia rezultata 30-17. Freiburgo Kiveris vienu tarpu rodo gražią iniciatyvą ir lygina rezultata 30-24. Švilpukas nutraukia žaidimą ir skelbiam rezultatai 30-24; 19-13 Ravensburgiečių naudai. Tuo metu, Ravensburgo UNRRA rinktinė laimėjo pirmą vietą ir Prancūzų zonos krepšinio meistro vardą, o Freiburgo Lietuvos Studentų rinktinė atiteko antra vieta.

Krepšinių rungtynės del pirmenybių globojo Freiburgo UNRRA. Ravensburgo UNRRA ir Prancūzų zonos YMCA komiteto atstovas, nugalėtojas, Ravensburgo UNRRA rinktinės dalyviams, įteikė specialius šioms rungtynėms atsiminti pažymėjimus-diplomus.

RAVENSBURGO Lietuviai sakmatininkai, kuriems vadovauja „senimas“, kad ir neseniai susiorganizavę į komandą, lošdami su šios vietos kitų tautų DPiečiais, taip pat yra pasiekę gražių laimėjimų. Ši rudenį komanda turėjo vieną turnyrą su Latvių sakmatininkais ir varžybas su Latviais. Estais ir kitais del pirmenybių. Lošiant su Latviais, aštuoniose lentose, Lietuviai laimėjo 11:5; o su tais pat lošėjais revansiniame žaidime, Lietuviai savo pergale pakėlė iki 13:12 taškų. Greit po to įvykusiam DPiečių sakmatininkų turnyre del pirmenybių, kuriame, kaip

jau minėta, dalyvavo Lietuviai, Latvių. Estų ir kt. geriausi sakmatininkai, musiškiei išikovojo pirmą vietą — matematikas Aleksandras Zujus laimėjęs visas partijas; antra vieta atiteko Latviui Peitšui; o trečia, Latvių komandos dalyviui, agr. Alesandrui Jogansonui.

Ravensburgo DPiečiai, išbandę tarpusavyje savo jėgas, Spalių 24 ir 25 dienomis, surošė įdomų susitikimą prie šachmatų lentos su didmeistriu Evfimu Dimitriju Bogoliubovu. Pirmame simulaniniame lošime su didmeistriu susitiko: Lietuviai — Didžiulis, Korsakas, Tamulevičius ir Zujus; Latviai — Peitš ir Strazdinis. Didmeisteris lošė su šešiomis lentomis nežiurėdamas į jas. Po kelių valandų įdomaus lošimo, jos baigėsi: 5:1 didmeisterio naudai (jis išlošė 4 ir dvi partijas, su Zujum ir Peitšu baigė lygiomis), Lietuviams ir Latviams atiteko po 1/2 taško.

Antrame simulaniniame žaidime prieš didmeisterį išstojo 41 dalyvis, tarp kurių buvo ir viena moteris. Nors DPiečių „jungtinis frontas“ pajėgumo atžvilgiu buvo nevienodo lygio, nes šalia „primų“ dalyvavo jaunuoliai ir gimnazijos mokiniai, bet rezultatai gavosi patenkintami.

Didmeistris išlošė 28, sulošė lygiomis (su Lietuviais — Didžiuliu ir Malskiu, Latviais — Aivars, Druva, Balgalvis, Reikis, Ansons, Peitš, ir apatridu Knirš) 9, ir pralošė (Lietuviui M. Katiliui ir Latviams Rozenals, Strazdinis ir Zirmis) 4 partijas.

Abu lošimu stebėjo per 200 žmonių. Lietuvų sakmatininkų komanda didmeistriui Bogoliubovui įteikė kuklią dovaną, dailininko Valiaus raizinių leidinį su atitinkamu įrašu.

Didmeistris Bogoliubovas susitikimo su Ravensburgo DPiečiais progą, skaitė įdomią paskaitą apie šachmatų lošimo meną ir sakmatininkus. Prelektantas gražiai įvertino Baltijos tautų sakmatininkus, ypač jis aukštai vertino Mikėną, jo žaidimo būdą prilygindamas net prie garsiojo šachmatų čempiono Flaro. Jis sako jog geriausias sakmatininkas duodancios rytų Europos regiono tautos, į kurį įeina ir Baltijos kraštai.

Pastaba Skaitytojams

Jeigu kada negaunate kurio Dirvos numero tai prašydami Administracijos prisiųsti tą numerį, nerasykite: „Negavau pereinamo numerio,“ bet pažymėkit aiškiai: Negavau nr. 5, ar 15, ar 34, ar 47“. Tas palengvins be jokių suklidimų greit pasiųsti jums tą numerį kurio negavot.

DIRVOS Administracija.

DR. K. GRINIUS ATVYKO

NEW YORK. — Po audringos kelionės per jūrą, laivui porą dienų net pavėlavus, atvyko Amerikon Dr. K. Grinius, buvęs Lietuvos prezidentas 1926 metais. Nors virš 80 metų amžiaus, jis atrodo gerai.

Atvyko kartu jo žmona ir sunus Liutas.

Pas laivą Dr. Grinų pasitiki atvyko apie tuzinas žmonių, susidedas iš komiteto vadų ir šiaip svečių, kurie dalyvavo BALF vajuos atidaryme.

Iš laivo svečius nusivežė į Tėvynės redakciją, kur buvo paruošta paprastas Lietuviškas užkandis. Paskui nakvynei nuvežtas į Barbizon-Plaza viešbutį. Iš ten naujai atvykusieji išvažiavo pas Joną Grinį į Philadelphia.

Nors komiteto pirmininkė visus kitus aštriai kritikuoja už jų darbus, pati nesugebėjo jokio prideramesnio priėmimo buvusiam Lietuvos prezidentui surengti. Priėmimas buvo visai liaudininkiškas — panašiai kaip Valstiečių liaudininkų vadai surengė Kaune 1935 metais į Pasaulio Lietuvos Kongresą suvažiavusiems delegatams.

Dr. Grinius, reporterio užklaustas kas mums Lietuviams svarbiau, ar dirbti politiniai Lietuvos vadavime, ar gelbėti materialiai Lietuvius tremtinius, atsakė kad visas Lietuvius tautos branduolys randasi vakarų Europoje, jei jo neteksime nebus kam tuo politišku laimėjimu naudotis.

Rep.

Lietuviškai Knygai 400 Metų

(Pabaiga nuo 5-to pusl.)

„Žemaičių ir Lietuvos Apžvalga“, 1896 m. „Tėvynės Sargas“ ir daugelis kitų, kurie Lietuvų tautiniam ir kultūriniam atgimimui turėjo didelės reikšmės. Tuo metu, palyginti, daug Lietuviškų knygų buvo išleista ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse, kur nemažai žymių Lietuvos veikėjų buvo radę prieglaudą nuo Rusų valdžios persekiojimų. Per keturiasdešimt spaudos draudimo metų Lietuviškų knygų buvo išleista kuone dvigubai tiek, kiek jų buvo išleista per tris šimtus metų (1547-1846), kai ta spauda nebuvo draudžiama, bet Lietuvos tautinis ir kultūrinis susipratimas dar buvo silpnas. Toks, palyginti, didelis sunkiausias sąlygose išleisti Lietuviškų knygų skaičius vaizdžiai rodo kokias didelias žingsniais Lietuvų tauta kultūriškai žengė priekyn.

Išikovojus spaudos laisvę, Lietuviškai knygai tarpti sąlygos žymiai pagerėjo. Gausėjo jų rašytojų ir leidėjų skaičius ir nuolat didėjo visuomenėje jų pareikalavimas. 1907 m. Kaune Kun. A. Dambrausko pastangomis buvo įsteigta šv. Kazimiero Draugija leisti Lietuviškas katalikiškas knygomis, ir ji kasmet nemažai jų išleisdavo. Vilniuje Lietuviškas knygas leido pirmojo Lietuvos kalba „Vilniau žinių“ dienraščio (1904-1907) leidėjas Inž. Petras Vileišis-Neris, Juozapas Zavadskis ir kiti. Lietuviškoji knyga įvairėjo ir tobulėjo savo turiniu, puošnė jo savo išvaizda. Tuo metu kasmet buvo išleidiama Lietuviškų knygų daugiau, negu 18 amž. per visą 100 metų.

1914 METAIS prasidėjęs Didysis Karas Lietuvų kultūrinį darbą sutrukdė, bet nesužlugdė. Karo audros daug Lietuvos iš savo tėvynės buvo išbloškėta į Rusiją. Čia Lietuvų tremtinių kultūrinis židinys susidarė Voroneže, kur nemažai buvo išleista ir Lietuviškų knygų. Lietuvoje Lietuvų kultūrinio ir politinio veikimo centras buvo sostinėje Vilniuje. Čia prie „Lietuvių Mokslo Draugijos“ veikė vadovėliams leisti komisija, kurios pastangomis taip pat buvo gana daug knygų išleista. Nors karo audros ženkle gyvenant, kultūriškai veikti sąlygos bu-

vo ir nepalankios, tačiau ir tuo metu, vidutiniškai imant, kasmet Lietuviškų knygų buvo išleidiama tiek pat, kiek ir prieš karą.

Tik atstaus nepriklausomą Lietuvos valstybę išnyko kiltys Lietuviškai knygai augti ir klestėti. Per 22 nepriklausomo gyvenimo metus Lietuviškoji knyga visais atžvilgiais išaugo, ir ji drąsiai galėjo stoti šalia kultūringųjų pasaulio tautų knygų. Nepriklausomoje Lietuvoje mes turėjome visą eilę stambių knygų leidyklų: „Svyturys“, „Spaudos Fondas“, „Kultura“, švietimo Ministerijos Knygų Leidimo Komisija, „Šv. Kazimiero Draugija“, „Dirva“, „Sakalas“, „Žinią“, „Varpas“, „Pažanga“ ir daugelis kitų. Daug vertingų mokslo knygų išleido Lietuvos Universitetas, Dotnuvos žemės Ukio Akademija ir kitos Lietuvos mokslo įstaigos. Buvo užsimita išleisti didžiulė Lietuviškoji Enciklopedija, ir jos suspėta išleisti VIII stori tomai.

Nepriklausomoje Lietuvoje į knygą pradėta žiūrėti ne tik praktiškai, bet taip pat ir bibliografiškai žvilgsniu. Buvo įkurta XXVII Knygos Meno Mėgėjų Draugija, kurios tikslas buvo ugdyti Lietuviškos knygos grožį ir meilę. Lietuviškos knygos autoriui į talką atėjo dailininkai grafikai. Iš jų daugiausia Lietuviškai knygai yra nusipelnę dailininkai-grafikai: V. Dobužinskis, A. Galdikas, V. K. Jonynas, P. Galau-nė, A. Brakas, J. Steponavičius, T. Kulakauskas, A. Jomantas ir kiti. Kai kurie iš jų, pavyzdžiui dailininkas V. K. Jonynas savo Donelaičio „Metų“ ir Goethes „Jaunojo Verterio Kančios“ iliustracijomis prilygsta žymiausiems pasaulio knygų iliustratoriams.

1940 metais Birželio 15 d. prasidėjus Lietuvos okupacija sužlugdė ne tik Lietuvos nepriklausomybę bet taip pat smarkiai sužalojo ir Lietuvų kultūrinį gyvenimą. Ji pakirto ir Lietuviškos knygos gyvenimą. Ji dar nėra galutinai sužlugdyta, bet pasmerкта skursti ir žūti, jei Lietuvos tautai nebus lemta sulaukti laisvės.

Tikėdami sulaukti Lietuvos laisvės, mes tikime ir į geresnius Lietuviškai knygas laikus. Kaip Lietuvos tauta, taip ir jos knyga nepaprastai gaji: ji ir sunkiausiose sąlygose sugeba išlaikyti savo gyvybę ir tarpti. Tarpsta Lietuviškoji knyga ir sunkiose tremtinio gyvenimo sąlygose.

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

The May Co's BASEMENTE

Išpardavimas

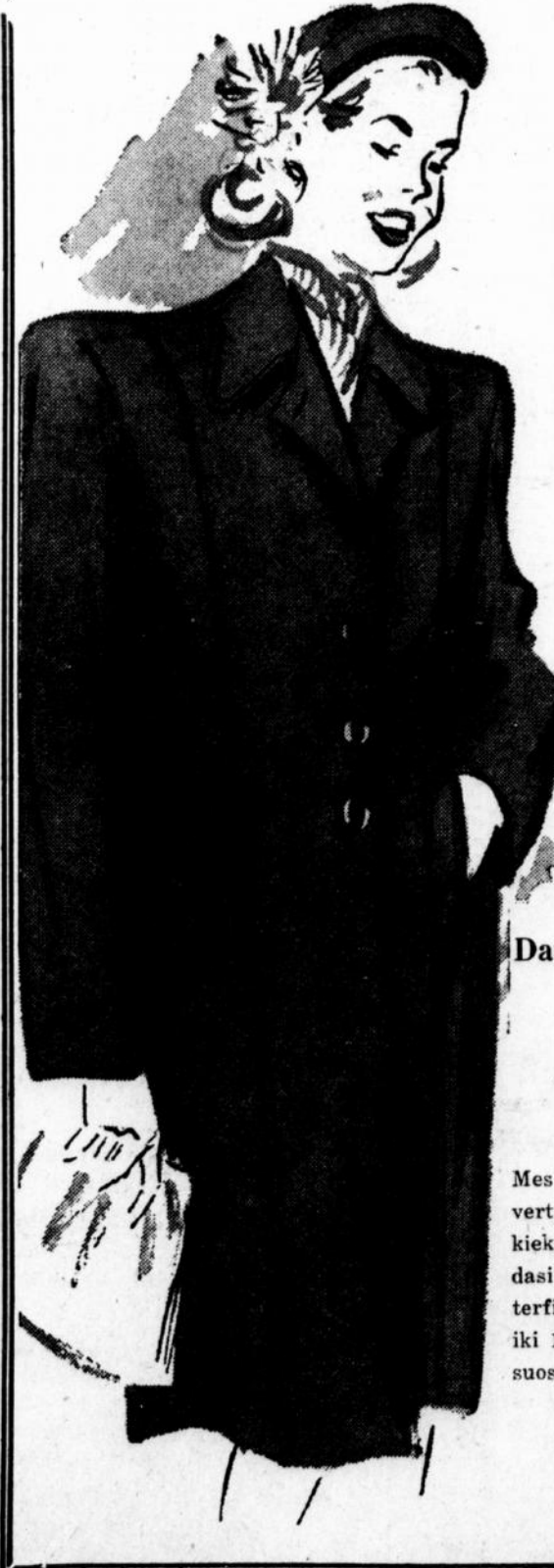
Tai Nepaprastas

Specialis Pirkinis!

Buve 19.95 ir 29.95

Casual Coats

14.99

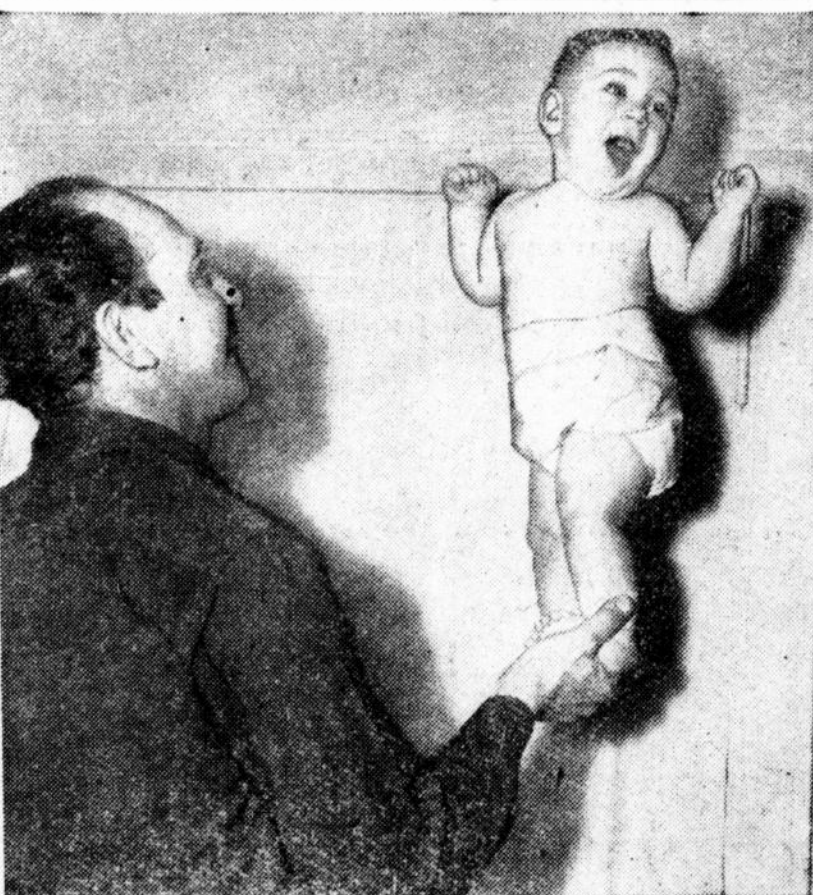

Daugel Grynos Vilnos Medžiagų Šioje Grupėje! Tuzinai Puikių Naujų Stylių!

TARP JŲ YRA DAUGELIS COATS NUPIGINTI IS MUSŲ AUKŠTŲ KAINŲ SKYRIAUS

Mes vėl tai padarome! Dar kita nuostabi pinigų taupanti vertybė jums! Puikus pasirinkimas patogių žieminių paltų — kiekvienas iš jų padirbtas pardavimui už daug daugiau! Randasi tandžių stylių! Palaidų stylių! Su diržais stylių! Chesterfield stylių! Ir, geriausia visko, turime mielių panelėms, 10 iki 18 ir moterims, 38 iki 44 šioje grupėje, tik ne visų mielių visuose styliuose. Daugiausia yra juodų ir rudų.

Coat Department.

STIPRUOLIS KUDIKIS. Šešių mėnesių amžiaus kūdikis, tėvo lavinamas, jau pastovai ant vienos tėvo rankos. Tėvas yra Bud Udloff, Chicagoje.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakanai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, del apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS
609-12 Society for Savings Bld.
Telef.: Main 1773.

IMMEDIATE APPRAISAL AND QUICK ACTION ON FIRST MORTGAGE LOANS

The Cleveland Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

RENGIANTIS VASARIO
16 MINĖJIMUI

Lietuvai Vaduoti Sąjungos nariams ir rėmėjams pranešame nepamiršti ir toliau Lietuvos vadavimo rėmimo. Tuo tikslu LVS šaukia kiekvieną Lietuvį kurti Lietuviškas kraujas ir kuriam rūpi jo tėvynės laisvė.

LVS 1-mas skyrius rengiasi paminėti garbingą mūsų tautai šventę, Vasario 16. Lietuviai neprivalo pamiršti kad tą dieną suplevėso musu trispalvė vėliava žydrioje Lietuvos padangėje ir nuaidėjo Lietuvos Himno garsai per visą mūsų šalį. Prisiminkime tą brangią mūsų dieną kurios laukė musu pirmakūnai, ir už kurią daug jų pabarstė savo kraujus Sibiro tyruose.

Šiandien vėl Lietuviai netekė laisvės, išblaškyti po tolimus pasaulio kampus, laukia dienos kada galės grįžti į tą samantą bakažę kurioje gimė. Mes privalome dirbti kad tas troškimas būtų įkūnytas.

LVS 1-mas skyrius rengia draugišką Lietuvos Nepriklausomybės sukakties paminėjimą šeštadienį, Vasario 15 d., nuo 7 val. vakare, bendram prisiminimui tos brangios dienos ir atminimui tų kurie kenčia netekę savo tėvynės.

Paminėjimo vakarėlis atsišviesdina Dr. S. T. Tamošaičio rezidencijoje, 26001 Lake Shore Blvd., su atitinkama programa ir kitais pajavairinimais. Kitame numeryje bus pranešta apie tai plačiau.

LVS 1-mo skyriaus Veikiantis Komisija:

Alekas Banys,
Ignas Visockas,
Vacius Zambliuskas.
(Apie LVS 1 skyriaus susirinkimą telpa ant 3 pusl.)

GRYZO IS FLORIDOS

P. J. Ziuris su žmona, praleidę apie tris savaites kelionėje ir pasijusę Floridoje, gyzo į savo namus Lakewood.

7 ŽUVO TRAFIKE

Symet iki sausio 27 trafiko nelaimėse jau žuvo 7 asmenys. Pernai per tiek pat laiko žuvusių skaičius buvo 12.

Miesto policija užvedė atkaklų vaju kovoti su trafiko mirtimis. Centre, einant per gatvę ne vietoje ir prieš trafiko šviesas, žmonės sulaikomi ir tokie neatsargūs gauna iš policininko tiktę, su kuriu turi apsirėikšti teisme nuskirtu laiku.

TAKSU BUS PO \$2.97

Symet taksi ant nejudamo turto už 1946 metus mokėti nustatyta po \$2.97 nuo \$1,000. Taksu mokėjimo laikas dar nuskirtas.

INCOME TAX

IŠPILDOMA

pas P. P., Joseph ir Bernard Muliolis

ar jų raštininkę Miss Leonard

6603 Superior Ave.

Visą dieną ir vakarais.

Moterims Avalai į Europą 97c

GERI HOUSE SLIPERIAI 97c IR 1.49

JAMES SHOES

7041 Superior Ave.

ENdicott 3578

I. J. SAMAS

JEWELER

PERSIKĖLĖ Į NAUJĄ VIETĄ

į didesnę ir gražesnę krautuvę

6207 Superior Ave.

Cleveland, Ohio

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Ziedų, Laikrodžių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

Gaukit Savo Kalendorių

Dirvos ofisas atdaras šio kiais vakarais iki 8 val. Ateikit užsimokėti prenumeratą, atsiimti savo 1947 Kalendorių.

IMTYNĖS ARENOJ

Vasario 6. ketvirtadienio vakare, Arenoj įvyks pasaulinio sunkaus svorio čempionato imtynės, kaip praneša Jack Ganson, rengėjas.

Dabartinis čempionas Frank Sexton iššauktas imtynėms, ir jo priešinys yra Vokietis stipriolis "Baron" Frederick von Schacht. Tai bus vienos iš žymiausių šio meto imtynių.

Buves Ohio State Universiteto sporto žvaigždė, Sexton dalyvavo imtynėse čia pereitą sezoną ir laimėjo prieš Britų Imperijos čempioną, Whipper Billy Watson, prieš Dean Detton ir Kay Bell. Sexton yra 236 svaru imtikas smarkuolis ir yra pripažintas vienas iš mokėčiausių vyrų šio sporto istorijoje. Jis yra labai greitas, smarkus ir turi nepaprastą iėgą.

Prie tos poros Jack Ganson turės kelias kitas poras gerų imtikų.

MIRĖ LIETUVOJE

Antanas Zdanis gavo laiška nuo savo brolio iš Lietuvos kad ten pereitą metą mirė jų motina.

Dviejuose gautuose laiškuose visai mažai kas pasakoma.

PADĖKA

Mano vyras, Jurgis Radziunas, mirė sausio 10, buvo 58 m. amž., palaidotas sausio 14, Kalvarijos kapinėse. Paėjo iš Suvalkijos, Amerikoje išgyveno 38 metus.

Siuomi dėkoju visiems kurie kuo prisidėjo prie jo laidotuvių: draugams iš jo dirbtuvės už geles, už dalyvavimą sermėnyse ir palaidojimą ir kapus ir visiems kitiems. Ačiū p. Wilkelienei už jos gerą patarnavimą, kunigams už jų pasitarimą, ir tiems kurie užpildė gedulos mišias.

Katrė Radziuniene.

RENGIA PAMINKLĄ

Sv. Jurgio parapijos C.W.V. Post 613 nutarė sukelti Clevelande \$20,000 fondą pastatyti paminklo koplyčios prie bažnyčios, atminčiai šios parapijos žuvusių veteranų. Fondas numatytas sukelti Rugp. 15 šiais metais.

Paminklo komiteta sudaro: Victor Svets, pirm., Victor Tulas, Catherine Martis, Anthony Getz, Joseph Balutis, Joseph Goodrich.

VISUR YRA GERŲ
LIETUVIŲ

Sausio 25 d., važiuodamas į Chillicothe, Ohio, veteranų ligoninę aplankyti savo draugą Aleką Uselį, sustojau Columbus mieste, pas Lietuvį biznietį, Clem P. Posių, 51 S. Washington ave., kuris užlaiko restoraną su vyru ir alumi. Suėjau patį savininką Clem, jo brolių Vinca, ir Kazį Yušką, ilgametį Columbus gyventoją, kuris yra LRKSA kuopos tėvas ir per daugelį metų valdė tą kuopelę.

Kaslik Clem P. Pocius tuoj pasakyti tai yra tikrai gabus, prielankus ir pasiturintis, bet kartu ir patriotas Lietuvos. Jis man parodė porą laišku nuo savo giminių pabėgėlių, vienas nuo Prof. Laurinaičio iš Vokietijos, antras nuo jo sunaus iš Italijos, kuris yra klerikas. Gerb. Pocius juos abu darbuojasi partraukti į Ameriką ir galimas daiktas kad partrauks, kadangi jam prigelbsti Columbus katalikų dioclezijos vyskupas.

Pociai ir Yuška yra Dirvos skaitytojai, ir p. Pocius įdėvė man parvežti Dirvos redaktoriui dovaną, kuris pagelbėjo jam tų pabėgėlių dokumentų reikale.

Nuo savęs dėkoju Yuškai už nakvynę. F. Saukiavičius.

VAŽINEJO LAIDOTUVĖSE

Frackville, Pa., mirė Katrie Pečiulienė, kuri palaidota 21 d. sausio. Iš Clevelando į laidotuves buvo nuvažiuavusios Mrs. Gitsavage, Janušaitienė ir Pinkoraitienė.

SPECIALIS
IŠPARDAVIMAS

VILNONIAI SLOPPY SUES

mieros 8-16 — 89c

VAIKINAMS ir VYRAMS

vatiniai TEE marškiniai

39c iki 97c

MOTERIMS vilnoniai gražūs

pavasario pavyzdžių, trumpom

rankovėm, mieros 34 iki 40

\$1.19

Taipgi daug kitų sweaterių vyrams,

moterims, vaikams, mergaitėms ir

jaunikliams.

Atdara kasdien 8:00 iki 5:00 val.

Seštadi. nuo 8:00 iki 4:00 val.

Pardavimo kambarys 2-me aukšte

STONE KNITTING MILLS Co.

7500 Stanton Avenue

2 blokas šiaurinė nuo Woodland ave.

Netoli E. 79th Street.

Nori pagražinti savo

namus? Šauk—

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoravimas

musų specialybė.

Kambarių Popieravimas

Namų Maliavojimas

16908 Enoura Road

Telefonas:

KENmore 8794.

Cleveland, Ohio

JONAS G.

POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas.

Popieruotojas

Apkainavimas ar patari-

mas reikale jūsų namo

pagražinimo suteikiama

nemokamai.

495 East 123rd St.

Telefonas: POTomac 6899

Lithuanian Digest

6820 SUPERIOR AVENUE

CLEVELAND 3, OHIO

PHONE: ENdicott 4486

Relief Address Delivered
by Povilas Zadeikis

Minister of Lithuania, at the Official Opening of the 1947 Campaign of the United Lithuanian Relief Fund of America, at a Luncheon, The Waldorf-Astoria, N. Y. City, January 24

IT is indeed an inspiring scene that here in New York City, the most cosmopolitan city in the world, and which has recently become the center of world politics, we are today witnessing the modest but determined efforts in the field of philanthropic activities: the United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., has fittingly chosen this occasion to inaugurate the official opening of its 1947 drive for contributions which are so needed for its relief activities among the displaced persons in Western Europe where such activities are as needed and welcomed. I consider it an honor and a high privilege, as well as my pleasant duty to attend this meeting, and to address this distinguished audience where patriotic Americans of Lithuanian descent, together with their distinguished American friends, are united for the divine purpose of extending moral and material assistance to their needy brethren in Europe, who, as victims of aggression and war, have been so mercilessly stricken.

From the outset of World War II, Lithuania, situated between two great totalitarian powers — Soviet Russia and Nazi Germany — suffered the fullest measure of the fury of war and of aggression. Her cities and villages were burned, her people were enslaved, mistreated, and were deported by the thousands to the interior of Russia and Germany; but this is not all: Lithuania has been perfidiously robbed of her most precious possession: of her independence and of her other fundamental rights.

Though the Lithuanian people's freedom, their welfare, and their happiness have undergone a total eclipse, they, nevertheless, have not ceased to resist the forces of evil: they continue to believe that justice will finally prevail. All they wish for the present is to be able to survive their heavy load of sufferings and uncertainties. I am confident that I express the conviction of all present there when I say that these victims of war and of power politics are entitled to every assistance to enable them not only to survive but also to recover their brutally extorted rights. Thousands of Lithuanians in their homeland, and those in Siberian exile, are in need of help and of protection which unfortunately cannot reach them. About 80,000 of these refugees and displaced Lithuanians in the zones of military occupation who can easily be reached need continuous assistance before their resettlement takes place or before their homeland is liberated from dictatorial alien domination to make their repatriation possible. I understand that it is the intention of the United Lithuanian Relief Fund to cooperate with UNRRA and with the Preparatory Commission of IRO to the fullest extent, especially in exigency cases, such as sudden sickness, loss of job, controversial loss of DP status, old age, care for expectant mothers, infant care, lack of medical supplies and medical facilities, etc.

It must be kept in mind that the care for refugees and displaced persons that comes from UNRRA has been often insufficient in the past, and there is now a tendency toward curtailment. American assistance has helped to overcome many of these difficulties. "Medical supplies sent to us by the United Lithuanian Relief Fund from America, though not in sufficient quantities to satisfy all pressing needs, nevertheless, have helped us to a considerable degree in many instances: especially of great help were the vitamins for children, precious insulin, calcium iodatum, and other genuine drugs; these have been to us as gifts from Heaven", so stated Prof. Kanauka, a DP doctor, in one of his reports to the Lithuanian Red Cross which is striving to serve the DP's in all emergency cases.

On behalf of the victimized Lithuanian exiles, DP's and refugees, I take this opportunity to thank the American people for their generous heart, and I am grateful to

the United Lithuanian Relief Fund, led by its resourceful president, Dr. Koncius, for its untiring efforts. The hard work and the sincere efforts on the part of this relief organization have not been in vain: thousands of unfortunate refugees and displaced persons have benefited by its achievements, and many tears have been dried and many young faces have been made happier by the humanitarianism and the generosity of the American people.

BRITAIN, FRANCE,
U. S. SET UP DEAL
FOR REICH'S D.P.'sSEEK REFUGEES TO REPLACE
POW'S

By Henry Wales

(Reprint from Chicago Tribune)

PARIS, Jan. 13 — A conference of representatives of Britain, the United States, and France, just completed at the French foreign office, has provided the means by which France can obtain displaced persons and German civilians to work in mines and on farms. These persons eventually would replace the 700,000 German prisoners of war captured by Americans and turned over to France.

Gerald Drew of the United States embassy, Ashley Clarke of the British embassy, and Raymond Bousquet of the French foreign office negotiated the deal and established the combined travel board (CTB) with headquarters in Berlin.

Will Screen Applicants

The CTB will handle all cases of persons permitted to leave Germany for any purpose. They will examine records and screen the applicants to make sure they are not ex-Nazis.

The board's first job will be to examine and issue travel permits to 20,000 interned displaced persons whom the Belgian government seeks to recruit for work in coal mines.

If the French cabinet can overcome the objections of the Communists in the government, it is expected France will seek to obtain DP's as mine and farm laborers.

Reds Seek Certain DP's

Russia has demanded that DP's originally from the Soviet Union — particularly from the Ukraine and Don basin — and from territories acquired by Russia after the war — Estonia, Lithuania, Latvia — and from countries occupied by the Red army — Poland, Romania, and Hungary be turned over to Russian authorities for deportation to their home lands.

French Communists, therefore are opposed to the acceptance of any of these DP's by France despite the fact their services are badly needed.

UNRRA, in charge of the DP's in the American zone, has urged such refugees to return to Russian rule and has promised them that Soviet authorities will not take any objectors who counsel their fellow DP's to refuse to place themselves at the mercy of the Russians are being removed from the camps to special quarters so that they cannot interfere with the UNRRA repatriation policy.

KING PIN CLUB

2111 Prospect Ave.

Superior 3443

Gera užėiga pavalgyti, išsigerti ir smagiai praleisti laiką. Čia Lietuviai susirenka draugiškai pasimatyti. (47)

FOOD — DRINKS

Hall Space to Rent

Joe Chester, pres. Al Samolis, sec.

WHAT'S NEW?

(In Cleveland)

BOWLING

AS the season progresses the boys are really giving it all they got. The first five are really hot on one another's backs. Here's how they stand:

Trees Bar with 48 points, followed by Omarlo Recreation with 47, followed very closely by Dunbar Cafe and Joe's Bar with 46 each, with Mihic Cafe having 45.

BASKETBALL

THE St. George Seniors stretched their winning streak to seven last week by defeating Immaculate Conception 39-32. They are now in first place with a 5-0 record.

THE Intermediates followed the example of their elders by trouncing St. Ann 28-18. The boys ran all over their opponents in the first half and you could count St. Ann's total on one hand. Charlie Machutas dropped in 12 points and Pete Borris 8 to lead the attack.

Here's another reminder about the C.Y.O. Basketball Carnival Saturday night. Teams from Akron and DuBois, Pa. will try their luck against the local dribblers. The first game is at 7:30 and Al Neuman will play for dancing after the games. Come on down, won't ya?

VALENTINE DANCE

THE St. George C.W.V. affair will be on Thursday, Feb. 13th instead of the 14th as mentioned in this column last week. Al Neuman and his boys will play the music.

MEMORIAL

THE St. George C.W.V. Post 613 has been doing some constructive and progressive work since its organization. Now they're gone and stuck their necks out. Victor Svets first vice-commander of the post, has announced a drive to raise —

TWENTY THOUSAND DOLLARS for a memorial to the deceased war veterans. The memorial will be in the form of a Shrine to the Blessed Virgin at St. George's Church. The idea is, without a doubt, very fine but the financial figure is way out of line. With so many needy causes surrounding us today it just doesn't seem proper to use such an amount of money on so unproductive a project. Sorry, we just can't see it.

FROM THE SUPER SNOOPER

Dick (Varhoe) Marks has returned to old hunting grounds, South Euclid. You ought to give us the lowdown, boy — we're still interested.

Wikelis Funeral Home

PILNAS LAIDOTUVIŲ
PATARNAVIMAS

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 Superior Ave.

HEnderson 9292

Della E. Jakubs

(JAKUBAUSKIENE—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAUS PERVEŽTI.

Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE

ENdicott 1763

P. J. KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEFONAS: MAIN 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudus-insurance reikaluose. Sutaissu paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Automatinis Gasu šildymas

Paversk savo Furnasą Modernine šildymo Sistema

Taipgi Automatiški Vandens šildytojai

ATSIKRATYKIT PURVO, PELEŲ IR ANGLIES DULKIŲ.

TRI-VET APPLIANCE SERVICE

7502 St. Clair Avenue

Cleveland

Frank Orpse (Urbšaitis) Sav. PO. 9548. LI. 0237.

AKRONE kreiptis į: Hank Hollish, 260 The Brooklands, Stadium 4798

ANNAPOLIS HEAD . . . Rear Adm. James L. Holloway Jr., who has been appointed superintendent of the U. S. Naval Academy succeeding Vice Adm. Aubrey W. Fitch. Adm. Holloway has an outstanding record in World War II, seeing action in both theaters.

Joe Shotts' face was all nicked up last Sunday. He claims he was nervous when he shaved. What brand, Joe?

Bernie Bucknis was disgusted with his bowling Sunday afternoon. He had some tough luck all afternoon. Better luck next time, Buck.

Father Ivanaukas wasn't his usual self Sunday either. He and the Dunbar Cafe boys lost two games to last place Bill's Cleaners. Such is life.

Take notice of those snazzy posters for the Vets' Valentine Dance. Charlie Guzauskas is responsible. When are you gettin' your union card, man?

Elections for church councilmen at St. George's Sunday saw four youngsters make the grade. Joe Guzauskas, Tony Svets, Vitus (Movie Star) Snopis, and Tony Basavice dood it.

Pete (Wild Man) Borris has turned his attentions to the West Side. We wonder what's out in Brecks-ville??

Pet peeves of the week — the smart aleck pin boys and final exams!! We'll be seein' ya.

NOTARY PUBLIC

PADAROMI AFFIDAVITAI
REIKALINGI GIMINIŲ
PATRAUKIMUI Į
AMERIKĄ

Turint reikala notarizuoti dokumentus kreipkitės į

K. S. KARIUS

6820 Superior Ave.

ENdicott 4486